Бани одам аъзои якдигаранд!

Рӯзнома аз соли 1924 мебарояд

Овози тоҷик

آوازتاجیک

Номҳои пешинаи рӯзнома: «Овози тоҷики камбағал» (соли 1924), «Овози тоҷик» (солҳои 1924-1931), «Ҳақиқати Ӯзбекистон» (солҳои 1931-1940), «Ӯзбекистони сурх» (солҳои 1950-1964), «Ҳақиқати Ӯзбекистон» (солҳои 1964-1991).

РӮЗНОМАИ КЕНГАШИ ОЛИЙ МАҶЛИС ВА ДЕВОНИ ВАЗИРОНИ ҶУМҲУРИЯТИ ӮЗБЕКИСТОН

29 октябри соли 2003. Чоршанбе № 83 (12926)

Дар фурӯш нархи озод. Рӯзнома соати 19.10 имзо гардид.

Ба Аълоҳазрат Ислом Каримов, Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон

Мӯҳтарам ҷаноби Президент,

аз он ки Шумо 25 сентябри соли 2003 ман ва ҳайати вакилони моро дар Тошканд гарму самимӣ истиқбол гирифтед, мамнун ҳастам. Мактуби маро чун арзи сипос қабул намоед.

Сипосгузорам, ки ба сӯҳбати ман вақти зиёд ҷудо кардед, тавсияҳои оқилонаи Шумо дар бораи вазъи Афғонистон қобили қабуланд.

Фикрҳои Шумо рӯзи дигар дар сафари Кобул бароям фавқулодда судбахш буданд. Дар Кобул, баъдтар дар Шотландия ҳангоми вохӯрӣ бо Ҳамид Карзай ман қайд намудам, ки Ӯзбекистон ҷонибдори оромиву осоиштагии Афғонистон аст. Вай саъю ҳаракатҳои Ҳукумати интиқолии Афғонистонро дар ин самт қатъан дастгирӣ мекунад.

Тавре ки дар рафти сафар таъкид кардам, Шумо нақши ҳалкунанда бозидани НАТО-ро дар доираи нерӯҳои таъмини бехатарии байналхалқӣ (ISAF) тақвият дода, дареғ надоштани кӯмаки худро ба амалиётҳои он изҳор дошта будед. Ба ин таклифу пешниҳодҳои Шумо Алянс баҳои баланд дод.

Мо ният дорем, ки рӯзҳои наздик ба таклифу пешниҳодҳои Шумо ҷавоб гардонем.

Қобили таваҷҷӯҳ буд, ки Ҳукумат ва парлумони Ӯзбекистон ба таҳкими муносибатҳои НАТО ва Ӯзбекистон мароқ зоҳир менамоянд.

Ман ба ҳамкорони худ супориш додам, ки якҷоя бо намояндагии Ӯзбекистон дар назди НАТО масъалаҳоеро ҳаллу фасл намоянд, ки Шумо ва Ҳукумати Ӯзбекистон бо ман муҳокима карда будед.

Чунонки ҳангоми вохӯрӣ гуфтам, ба туфайли тақвият ва дастгирии қатъии сиёсии Шумо созмон додани Маркази таълими «Ҳамкорӣ дар роҳи осоиштагӣ» дар Тошканд шояд соли оянда бо сафари Шӯрои Атлантикаи Шимолӣ ба мамлакататон мувофиқояд.

Дар тӯли ҳафтаҳои оянда гурӯҳи экспертҳои котибияти байналхалқии НАТО барои муҳокима намудани масъалаи кушодани намояндагӣ дар Ӯзбекистон ба Тошканд меоянд.

Аз рӯи ваъда ман ба вазири мудофиа Қ.Ғуломов номаи алоҳидае ирсол намудам, ки ба масъалаҳои ба нақша даровардани ҳамкориҳо дахл дорад.

Ба ҳамкории минбаъдаамон умедворам.

Бо камоли эҳтиром

Ҷ.РОБЕРТСОН,
Котиби генералии НАТО.
6 октябри соли 2003.

Директори Генералии СҶТ дар Ӯзбекистон

Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Ислом Каримов 25 октябр дар қароргоҳи Оқсарой Директори генералии Созмони ҷаҳонии тандурустӣ (СҶТ) Ли Чонг-Вукро пазируфт.

Ли Чонг-Вук роҳбарии ин созмонро аз моҳи маи соли ҷорӣ қабул намуд. Зимни мулоқот меҳмонро бо ин вазифаи олӣ Президент Ислом Каримов табрик намуда, изҳори умед кард, ки бо роҳбарии Ли Чонг-Вук, ки мутахассиси ботаҷриба ва арбоби маъруф аст, ҳамкории байни СҶТ ва Ӯзбекистон боз ҳам тавсеа хоҳад ёфт.

—СҶТ дар алоқаҳои бисёрҷанба ва васеи Ӯзбекистон бо созмонҳои байналмилалӣ ҷои худро дорад,—гуфт роҳбари мамлакат.—Ин бо фаъолияти СҶТ алоқаманд мебошад, ки рӯҳияи сиёсӣ надорад ва ҳамчунин ба он вобаста мебошад, ки созмони мазкур ба одамон кӯмаки аниқ ва заруриро мерасонад.

Ин созмони байналмилалӣ, ки соли 1948 таъсис ёфтааст, институти асосии СММ дар соҳаи тандурустӣ ба ҳисоб меравад. Зимни фаъолияти худ он чун қувваи асосии ҳаракатбахшандаи ду дастоварди таърихӣ гаштааст. Аввал ин ки соли 1980 бемории нағзак ва соли 1994 дар қитъаи Амрико бемории полиомиелит рафъ карда шуд. Ин дар роҳи ҳалли бартараф намудани бемориҳои мазкур дар тамоми ҷаҳон то охири соли 2000 қадами аввал буд.

Ӯзбекистон ба ин созмон соли 1992 дохил гардид. Аз соли 1994 дар Тошканд бюрои СҶТ оид ба танзим ва алоқа кори худро шурӯъ кард. Аз соли 2001 он ба намояндагӣ табдил дода шуд.

Ҳамкории кишвари мо бо СҶТ чандин самтҳои муҳимро фаро мегирад. Дар байни онҳо татбиқи стратегияи назорати бемории сил, бартараф сохтани СПИД, таҳияи сиёсати назорати моддаҳои нашъаовар ва тамоку, таълими духтурон ва хоҳарони шафқат, тарғиби тарзи солими ҳаёт мебошанд.

Ғайр аз ин дар Ӯзбекистон бо дастгирии мамлакатҳои донор чандин лоиҳаи СҶТ татбиқ мегардад. Аз ҷумла аз рӯи лоиҳаи таҳкими хизмати аввалияи тиббию санитарӣ ва беҳсозии таъмин бо оби ошомиданӣ дар се ноҳияи Қароқалпоқистон кӯмаки моддӣ аз Белгия (610 ҳазор доллари ИМА) мерасад, ба лоиҳаи инкишофи самараи кӯмаки перинаталӣ (ёрдам ба зоишгоҳҳо), ки барои он ҷониби Италия (100 ҳазор доллар) медиҳад, аз ҷониби ин созмон татбиқ мегардад. Ҳамагӣ панҷ лоиҳа ба амал ҷорӣ карда мешавад.

Дар Ӯзбекистон барномаи мубориза бар зидди бемории сил муттасил пеш бурда мешавад. Ҳоли ҳозир ҳангоми табобати чунин беморон усулҳои таъсирбахш, ки аз ҷониби мутахассисони СҶТ эҷод гаштаанд, истифода мегарданд. Бо дастгирии созмони мазкур дар пажӯҳишгоҳи фтизиатрия ва пулмонологияи Тошканд Маркази миллии назорати бемории сил созмон ёфтааст. СҶТ ҳамчунин ба Донишкадаи паразитологияи тиббӣ ба номи Л.Исоеви Самарқанд кӯмаки моддӣ мерасонад.

Дар мулоқоти Оқсарой ҳамчунин вазъи ҳамкорӣ муҳокима гардида аз рӯи лоиҳаҳои оянда табодули фикр ба амал омад, тарафҳо дар ҷиҳати баъзе масъалаҳо назари худро изҳор карданд.

Барои муайян намудани самтҳои истиқболноки инкишофи тандурустии мардум, кӯмакрасонӣ ба баъзе аз мамлакатҳо ва минтақаҳо маркази ҳамоҳангсозӣ ва идора зарур аст. Аз нуқтаи назари Ӯзбекистон фурсате фаро расид, ки ваколатҳои СҶТ васеъ карда шавад.

Мутаассифона, баъзе ҳодисаҳое ба назар расидаанд, ки бархе аз давлатҳо дар қаламрави худ ба вуҷуд омадани бемориҳои сирояткунандаро дониста ва ҳам хатари паҳн гардидани онро ба минтақаҳои ҳамсоя дарк карда, расман дар ин хусус хабар надодаанд. То чӣ андоза ҷиддӣ будани чунин ҳолатҳоро дар мисоли минтақаи Осиёи Марказӣ дидан мумкин аст. Миллионҳо одамон аз обҳои Амударё ва Сирдарё истифода менамоянд.

Роҳбари давлати мо таъкид кард, ки яке аз воситаҳои босамари мониторинги доимии сар задан ва паҳн гардидани бемориҳои сирояткунандаи фавқулодда хатарнок метавонад ба таъсис гардидани маркази минтақавии назорати эпидемӣ ва эпизоотӣ хизмат расонад ва иттилоъ дод, ки дар ҳудуди Ӯзбекистон барои ҷойгир намудани он омода аст.

Ли Чон-Вук ба Президенти Ӯзбекистон барои истиқболи гарм ва пешниҳодоти амалӣ изҳори сипос намуд. Ӯ бовар кунонд, ки СҶТ дар муҳокимаи аризаи ҷумҳурӣ ба Фонди глобалӣ барои чил миллион доллари ИМА ба хотири татбиқи барномаи таъмини муассисаҳои табобатӣ бо василаҳои таҷҳизотӣ ва доруворӣ дастгирӣ менамояд.

Дар мулоқот бо Раиси Олий Маҷлис Э.Халилов ҳамчунин инкишофи муттасили алоқа байни Ӯзбекистон ва СҶТ таъкид гардид. Гуфта шуд, ки ташрифи мазкур аҳамияти калонро молик аст. Меҳмон бо қонунҳое, ки дар мамлакати мо дар масъалаҳои тандурустӣ қабул гардидааст, шинос гардид.

Ҳайати СҶТ дар кушодани диспансери 2-юми ҷумҳурии зидди бемории сил дар Нукус, ки аз рӯи лоиҳаи «DOTS+» сохта шудааст, иштирок намуд. Дар ин муассисаи тиббӣ, ки бо таҷҳизоти замонавӣ тъмин мебошад, усулҳои нави табобат истифода хоҳанд шуд; бо доруворӣ таъмин намудани ин муассисаро созмони байналмилалии Медисин санс фронтиерс («Духтурони бесарҳад») ба ӯҳда гирифтааст.

—Корҳое, ки дар мамлакати шумо дар бобати ба эътидол овардани ҳолати экологӣ ва беҳсозии саломатии одамон бурда мешавад, касро хушнуд месозад,—таъкид намуд зимни сӯҳбат бо журналистон Ли Чонг-Вук.

Суратгир Д.ЮСУФОВ. (ЎзА).

Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон

Дар бораи консепсияи ривоҷи хоҷагиҳои фермерӣ дар солҳои 2004-2006

Мувофиқи Қонуни Ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дар бораи хоҷагии фермерӣ» ва ба мақсади дар асоси ривоҷи бартариноки хоҷагиҳои фермерӣ пурзӯр гардондани ислоҳоти иқтисодӣ дар кишоварзӣ, ки дар оянда бояд субекти асосӣ—истеҳсолгари маҳсулоти кишоварзӣ гарданд:

1. Самтҳои асосии таъмини рушди устувори хоҷагиҳои фермерӣ барои солҳои наздик инҳо муайян карда шаванд;

фароҳам овардани шароитҳои ҳуқуқӣ ва кафолатҳо, ки мустақилии пурраи иқтисодӣ ва молиявии хоҷагиҳои фермериро таъмин мекунанд ва истифодаи мақсаднок, оқилона ва самарабахши захираҳои кишоварзии заминро, ки ба хоҷагиҳои фермерӣ ба мӯҳлати дароз ба иҷора дода шудааст, рағбатнок месозанд;

ба шакли муайян даровардани сохти боэътимоди бо маблағ таъмин кардани истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ, ки ба тамоюлҳои бозор ҷавобгӯянд ва дар интихоби усулу шакли бо маблағтаъминкунӣ, дар истифодаи маблағи молиявӣ, аз ҳисоби даромади худӣ, ки аз фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ ба даст меоранд, пардохтани тамоми хароҷотҳо мустақилии хоҷагиҳои фермериро таъмин мекунад;

ташкил кардани низоми тайёр кардани роҳбарон ва мутахассисони кишоварзӣ, ки дар шароити бозоргонӣ дорои малакаи идоракунии бизнес мебошанд;

дар деҳот, ки мувофиқи эҳтиёҷоти хоҷагиҳои фермерӣ маҷмӯи хизматҳои зарурира расонда метавонад, босуръат ривоҷ додани инфрасохтори замонавии истеҳсолӣ ва бозоргонӣ.

2. Консепсияи ривоҷи хоҷагиҳои фермерӣ барои солҳои 2004-2006, ки Вазорати иқтисодиёт, Вазорати кишоварзӣ ва хоҷагии об, Вазорати молияи Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, Ассотсиатсияи хоҷагиҳои деҳқонӣ ва фермерӣ таҳия намудаанд, пазируфта шавад.

Ба Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ӯзбекистон супурда шавад, ки дар мӯҳлати даҳ рӯз Барномаи тадбирҳои ба амал баровардани консепсияи ривоҷи хоҷагиҳои фермериро барои солҳои 2004-2006 таҳия ва тасдиқ намояд.

3. Муқаррар карда шавад, ки ҳангоми дар асоси озмун созмон додани хоҷагиҳои фермерӣ ва ба мӯҳлати дароз барои иҷора ҷудо кардани замин бояд ба принсипе сахт риоя кард, ки бо вай тамоми хароҷотҳое, ки барои ба даст овардани зироати кишоварзӣ, пеш аз ҳама пахта ва ғалла сарф мешаванд, бояд аз ҳисоби даромади худии хоҷагиҳои фермерӣ, ки аз фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ мегиранд, пардохта шавад. Дар вай бояд ба таври ҳатмӣ бо расондадиҳандагони қувваи барқ, масолеҳи равғанию сӯзишворӣ, поруҳои маъданӣ ва дигар хизматҳое, ки ба хоҷагиҳои фермерӣ расонда мешаванд, сари вақт ҳисобу китоб карда шавад.

Ба хоҷагии фермерие, ки мунтазам камаш се сол ба ин тамоюл риоя накардааст, шартномаи ба иҷора додани замин бекор карда шуда, худи хоҷагӣ барҳам дода мешавад.

Вазорати адлияи Ҷумҳурияти Ӯзбекистон дар мӯҳлати як ҳафта ба Девони Вазирон оид ба даровардани тағйироту иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дар бораи хоҷагии фермерӣ» ва дигар ҳуҷҷатҳои қонунгузорӣ таклифоти дахлдор тақдим созад.

4. Тартибе, ҷорӣ карда шавад, ки дар вай аз майдонҳои кишоварзии ба хоҷагиҳои фермерӣ ба иҷора додашуда ба дигар мақсадҳо истифода бурдан, аз ҷумла, ба ҷои зироати дар шартнома нишон додашуда дигар зироат коштан—дағалона вайрон кардани шартномаи иҷора бо тамоми оқибатҳои вай, ки дар қонунгузории дар амалбуда пешбинӣ шудааст, пиндошта мешавад.

5. Муқаррар карда шавад, ки қарори ҳокими ноҳия дар бораи ба фаъолияти хоҷагии фермерӣ ба иҷора додани қитъаи замин баъди таҳти сарварии ҳокими вилоят аз ҷониби комиссияи вилоятӣ оид ба баррасии масъалаҳои ҷудо кардан (фурӯхтани) қитъаҳои замин тасдиқ намудан эътибор пайдо мекунад.

6. Вазорати молияи Ҷумҳурияти Ӯзбекистон якҷоя бо Вазорати иқтисодиёт, Бонки марказии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон механизме таҳия намоянд, ки дар давоми солҳои 2004-2005 зина ба зина ба бо маблағтаъминкунии хоҷагиҳои фермерӣ гузаштанро, ки барои эҳтиёҷоти давлатӣ маҳсулот истеҳсол мекунанд, бо роҳи онҳоро тавассути бонкҳои тиҷоратӣ бо маблағ таъмин кардан ҳуқуқи баъд аз пардохтани қарзи кредитории мавҷуда озодона кор фармудани маблағҳоро пешбинӣ менамояд.

7. Муайян карда шавад, ки:

рӯйхати ширкатҳои кишоварзии ба хоҷагиҳои фермерӣ табдилдодамешуда бо қарори ҳарсолаи Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ӯзбекистон мувофиқи пешбарии Шӯрои Вазирони Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон ва ҳокимиятҳои вилоятҳо тасдиқ карда мешавад;

ба тафтиши хоҷагиҳои фермерӣ танҳо аз рӯи масъалаҳои мақсаднок ва оқилона истифода бурдани заминҳои ба иҷора додашуда мувофиқи шартномаи иҷора дар ҳолати иҷро нашудани ӯҳдадории шартномавии фурӯши маҳсулот барои эҳтиёҷоти давлатӣ ё ки вуҷуд доштани фактҳои вайрон карда шудани қонунгузории замин, инчунин ба тартиби муқаррargардида сари вақт надодани андози ягонаи замин роҳ дода мешавад.

Вазорати адлияи Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ҳифзи самарабахши ҳуқуқии манфиатҳои қонунии хоҷагиҳои фермериро таъмин намояд, ба саъю кӯшиши аз ҷониби мақомоти идоракунӣ ва шахсони мансабдор ба фаъолияти хоҷагидории онҳо дахолат кардан қатъиян хотима гузорад.

8. Вазорати кишоварзӣ ва хоҷагии об, Вазорати иқтисодиёти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, Ассотсиатсияи хоҷагиҳои деҳқонию фермерӣ:

якҷоя бо Шӯрои Вазирони Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон, ҳокимиятҳои вилоятҳо дар ҳудуди ҷумҳурӣ оид ба тайёркунӣ ва аз нав тайёркунии фермерҳо шабакаи бизнес-мактабҳо созмон диҳанд, дар мӯҳлати як моҳ манзили ҷойгиршавии онҳоро муайян кунанд;

якҷоя бо Вазорати маълумоти олӣ ва миёнаи махсуси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон дар мӯҳлати ду моҳ барномаи тайёр кардани фермерон, ки омӯзондани асосҳои идоракунӣ ва корчаллонӣ дар шароити бозаргонӣ, ҳисобу китоби муҳосибӣ, суғурта, муносибатҳо бо бонкҳо ва корхонаҳои хизматрасонандаро пешбинӣ менамоянд, таҳия ва тасдиқ намоянд, барномаҳои таълимро таҳия ва тасдиқ намоянд.

9. Вазорати иқтисодиёт, Вазорати кишоварзӣ ва хоҷагии оби Ҷумҳурияти Ӯзбекистон якҷоя бо вазорату идораҳои манфиатдор аз соли 2004 сар карда механизмҳои бозаргонии бастани шартномаҳо ва аз ҷониби хоҷагиҳои фермерӣ харид намудани масолеҳи заруриии равғанию сӯзишворӣ, поруҳои маъданӣ, хӯрока, тухмӣ ва дигар захираҳое, ки барои ташкил кардани истеҳсолоти кишоварзӣ заруранд, таҳия ва ҷорӣ намоянд.

10. Инҳо ба тариқи истисно аз лаҳзаи созмон додан ба мӯҳлати се сол:

корхонаҳои оид ба таъмини хоҷагиҳои фермерӣ бо поруҳои маъданӣ ва масолеҳи равғанию сӯзишворие, ки дар ҳудуди ширкатҳои кишоварзии аз нав ташкилёфтаистода созмон меёбанд, аз додани андози замин ва амвол;

хизмати ассотсиатсияҳои истифодаи об аз маблағи ҳисоб кардашуда ва додани андоз барои арзиши иловагӣ, фоида ва амвол озод карда шаванд.

11. Муқаррар карда шавад, ки барои созмон додани шароитҳои баробарҳуқуқи рақобатнок саройҳои мошину трактории муқобил аз рӯи шартҳои андозситонӣ ва ҳисобу китоб барои хизматҳои (шудгор, кишт, коркард, ҷамъоварӣ ва ғайра), ки ба истеҳсолгарони кишоварзӣ расонда мешаванд, ба саройҳои мошину тракторӣ иттиҳодияҳои вилоятии ассотсиатсияи «Ӯзагромашсервис» баробар карда мешаванд.

12. Девони Вазирон дар мӯҳлати даҳ рӯз барномаи ба хоҷагиҳои фермерӣ табдил додани ширкатҳои зараровар, камфоида ва оянда надоштаро дар давраи солҳои 2004-2006 тасдиқ намояд.

13. Вазорати адлия, Вазорати кишоварзӣ ва хоҷагии оби Ҷумҳурияти Ӯзбекистон дар мӯҳлати як моҳ ба Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ӯзбекистон дар бораи даровардани тағйиротҳо ба қонунгузорӣ, ки аз Фармони мазкур бармеоянд, таклифот тақдим созанд.

14. Назорати иҷрои Фармони мазкур ба зиммаи Мушовири давлатии Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон И.Ҷӯрабеков ва ҷонишини Нахуствазири Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Р.Азимов гузошта шавад.

Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон
И.КАРИМОВ.

ш. Тошканд,
27 октябри соли 2003.

Ҳокимияти судӣ ва воситаҳои ахбори омма

Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Ислом Каримов дар маърӯзааш дар сессияи нӯҳуми Олий Маҷлис қайд намуд, ки муносибати ҳокимияти судӣ ва воситаҳои ахбори омма эътибори махсус металабад. Ҷараёни ташаккули системаи судӣ-ҳуқуқӣ, ҳолатҳои қонунҳои қабулшуда, ки манфиатҳои одамонро ҳимоя мекунанд, бояд тавассути воситаҳои ахбори омма ба аҳолӣ фаҳмонда дода шавад.

Бо иштироки намояндагони суди конститутсионӣ, суди олӣ, суди олии хоҷагидорӣ, прокуратураи генералӣ, Вазорати корҳои дохилӣ, оҷонсии миллии иттилоотии Ӯзбекистон—ЎзА, бунёди иҷтимоӣ-сиёсии демократикунонӣ ва дастгирӣ намудани воситаҳои ахбори омма ва дигар ташкилоту идораҳо аз 2 октябри соли 2002 бахшида ба проблемаҳои актуалии ҳуқуқӣ ба таври мунтазам конференсияҳои илмӣ-амалӣ, семинарҳои байналхалқӣ ва сӯҳбатҳои «мизи мудаввар», гузаронда мешаванд.

Инъикоси босамари фаъолияти ҳокимияти судӣ дар ВАО, корҳои ҷиноятие, ки дар судҳо баррасӣ шудаанд, назорати халқро аз болои ҷараёни кор, тафтиш, суд пурзӯр мегардонад. Дар ин бора дар маҷлиси «мизи мудаввар»-е, ки дар суди конститутсионӣ барпо шуд, сухан рафт, онро раиси суди конститутсионӣ Б.Мустафоев сарварӣ намуд. Иштирокдорони он—намояндагони ҳокимиятҳои қонунбарор, иҷрокунанда ва судӣ инчунин воситаҳои ахбори омма, олимони ҳуқуқшинос қайд карданд, ки ҳиссаи воситаҳои ахбори умум оиди то ба аҳолӣ расонидани моҳияти кори ислоҳоти судӣ-ҳуқуқӣ хеле муҳим аст.

Ба ҳамин муносибат бо ташаббуси Президент Ислом Каримов гузаронидани тадбири либерализатсияи ҷазоҳои ҷиноятӣ дар мамлакати мо дар давоми ду соли охир ба зиёда аз 14 ҳазор шахс дахл дошт, ки ба гуноҳи худ иқрор шудаанд, бо ҷабрдидагон муросо карда, зарари расонидаашонро ҷуброн кардаанд, аз ҷавобгарии ҷиноӣ озод карда шуданд. Нисбати 13 фоизи масъулон ҳамчун ҷазо, ҷарима мувофиқ дониста шуд. Аз ҳама муҳимаш—шумораи маҳкумшудагон кам шуд. Фоизи ҷазо дар шакли маҳрум шудан аз озодӣ то 34,7 фоиз кам гардид. 65,3 фоизи ба ҷавобгарӣ кашидашудаҳо назар ба маҳрум шудан аз озодӣ ҷавобгариҳои сабуктарро мувофиқ дониста шуданд.

Дар бобати мусодира шудани (конфискатсия) амвол инчунин амалиёти судӣ тағйир ёфтааст. Ҳангоми баровардани қарор оид ба судҳои характери иқтисодӣ дошта ҳуқуқ дода шудааст, ки бо дар назардошти пардохти хисораи ворид намуда ба ҷазодиҳии нисбатан сабуктар маҳдуд шудан мумкин аст.

Боз як навигарии дигар—нормаҳое, ки ба нигоҳ доштани ҷавобгаршудаҳо ҳангоми таҳти назорат будан қарор доштанд, тағйир ёфтаанд. Қаблан ин мӯҳлат як солу шаш моҳро дар бар мегирифт. Чораҳои бо санксияи прокурор таҳти назорат гирифтан ба 50 фоиз кам шуданд.

Акнун судҳо ҳукми қатлро фақат ба чунин ҷиноятҳое раво мебинанд, ки ба агрессия, генотсид, терроризм ва куштор бо ҳолатҳои мудҳиштарин сурат гирифта бошад.

Ба сифати мисол аз рӯи принсипҳои инсонпарварона дар мамлакати мо метавон Фармони Президентро аз 26 сентябри соли ҷорӣ «Дар бораи либерализатсияи шароитҳои гузарондани мӯҳлати ҷазо ба онҳое, ки бори аввал бо ҳукми суд аз озодӣ маҳрум шудаанд», ном бурд. Дар асоси ҳамин ҳуҷҷат садҳо нафар маҳкумшудагон ба оғӯши оилаҳои худ бармегарданд. Мӯҳлати ҷазоро дар озодӣ хоҳанд гузаронд.

Дар вохӯрии мазкур қайд гардид, ки вусъат ёфтани ҳамкориҳои ҳокимияти судӣ ва воситаҳои ахбори омма ба ҷараёни ислоҳоти системаи судӣ-ҳуқуқӣ таъсири мусбат расонида, барои таъмини мавқеи қонун ҳангоми ҳимояи ҳуқуқҳои конститутсионӣ ва озодиҳои шаҳрвандон аҳамияти калон касб хоҳад кард.

Беҳзод НОРБОЕВ,
мухбири ЎзА.

Чехия дар остонаи «хонаи умумӣ»

Аз ин 85 сол қабл дар харитаи сиёсии ҷаҳон бо номи «Чехословакия» дар маркази қитъаи Урупо давлате ба вуҷуд омад. Дирӯз ин воқеаро мамлакат на ба он ном, балки қисми аввали ин исми давлат — Чехия ҷашн гирифт. Аз 1 январи соли 1993 Чехия ва Словакия ба ду тақсим шуданд ва аввалӣ чун меросдори давлати собиқ шинохта шуд.

Дар таърихи навини Чехия масъала ва мавзӯи ба Иттиҳодияи Урупо дохил шудан дар маркази диққат мебошад. Аз ин боис дар қонунҳои миллӣ аксари моддаҳо дафъатан таҷдиди назар гашта, дар ҳамаи соҳаҳо пурра ва ё қисман ислоҳот ба вуҷуд омадааст. Ва ин ислоҳот на танҳо дар сиёсати дохилӣ, балки ҷанбаҳои сиёсати хориҷии мамлакат низ бо назардошти манфиатҳои «маъвои умумиурупоӣ» таҳрир хӯрдаанд. Ҳамаи ин бо назардошти он ки аз моҳи маи соли оянда Чехия расман узви баробарҳуқуқи Иттиҳодияи Урупо мегардад.

Дар айни ҳол дар баробари ба меъёрҳои умумиурупоӣ мувофиқ намудани қонуну қоидаҳои соҳаҳои гуногун ва ҳуҷҷатҳои коргузорӣ, иқтисоди мамлакат низ бемайлон пеш меравад. Дар нимаи аввали соли ҷорӣ нисбат ба соле пеш содирот 5,9 фоиз ва воридот 5,6 фоиз рӯ ба афзоиш гузоштааст. Дар натиҷа табодули мол ба 48 млрд. доллар расид.

Бо Ӯзбекистон додугирифти Чехия соли 2002 65 млн. долларро ташкил дода бошад, дар ҳашт моҳи соли гузашта он 21 млн. доллар буд. Дар солҳои охир Чехия аз Ӯзбекистон ба ғайр аз пахта меваи хушк ва маҳсулоти кимиёӣ низ харид менамояд. Ба шаш корхонаи муштараки Ӯзбекистону Чехия соли ҷорӣ муассисаи истеҳсолии чеху словаку Ӯзбекистон оид ба тавлиди насоси обкашӣ дар Наманган ва корхонаи либосдӯзӣ дар Тошканд бо номи «Урупо фашион» илова шуд.

Бе шарҳ фаҳмост ҳаҷвҳои Бартак.

Сафоратхонаи Чехия дар Ӯзбекистон дар арафаи ҷашни миллии худ доир намудани ҳар гуна тадбирҳои фарҳангиро ба анъана табдил додааст. Имсол низ аз чунин ҷамъомадҳоро аввал ба эҷоди наққоши ҳаҷвнигор Мирослав Бартак бахшид ва баъд дар Консерваторияи давлатии Ӯзбекистон консерте намоиш дод.

Дар намоишгоҳи «Корвонсарой» беш аз 40 асари ҳаҷвнигор ба тамошо гузошта шуд, ки дари он то 3 ноябр кушода хоҳад буд. Онҳо ҳатто баъзан хеле содда ва ба осонӣ даркшаванда мебошанд, ки аз истеъдоди баланди ҳаҷвнигории муаллиф далолат менамоянд.

Тоҷибой ИКРОМОВ.

Кӯмак барои реабилитатсия

Дар семинари минтақавие, ки дар Тошканд идома дорад, мутахассисони хориҷӣ таҷрибаҳои худро бо ҳозирон оиди аз гирифтории моддаҳои нашъаовар халос намудани нашъамандон ба ҳам мебинанд.

Семинар бо ташаббуси Садорати СММ оид ба моддаҳои нашъаовар ва ҷиноят созмон дода шуд ва дар доираи татбиқи лоиҳаи махсус барпо мегардад.

Дар минтақа барои муолиҷаи нашъамандон ва реабилитатсияи онҳо имрӯз бе истифодаи таҷрибаҳои пешқадам кор бурдан душвор аст. Аз ин боис ба семинар аз хориҷи минтақа коршиносони махсус даъват гардиданд.

Тавре ки муовини директори Маркази муаммоҳои нашъамандии ҷумҳурӣ, профессори Фарҳангистони давлатии тиббии Семипалатинскии Қазоқистон Александр Катков дар семинар гуфт, ҳоло дар минтақа 600 ҳазор мубталои моддаҳои нашъаовар мавҷуд аст, ки танҳо 15 фоизи он таҳти назорат мебошад.

Барои татбиқи лоиҳаи мазкури ҳамдастӣ барои реабилитатсияи нашъамандон 100 ҳазор доллар ҷудо шудааст.

Бино ба фикри собиқ корманди Созмони ҷаҳонии тандурустӣ, коршиноси ҳуландӣ Кейс Ғос, ҳоло ҳукуматҳо ба масъалаи доғи нашъамандӣ чандон маблағ ва эътибори зарурӣ намедиҳанд.

Т.МИРҲАЁЕВ.

Тадбири муҳим

Моҳҳои ноябр-декабри соли ҷорӣ интихоботи раисони (оқсақолони) ҷамъомади шаҳрвандон ва мушовирони онҳо ба амал меояд

Ўзбекистон бо роҳи ба худ хоси тараққиёт пеш меравад, ки асосашро панҷ усуле ташкил медиҳад, ки Президент И.А.Каримов таҳия сохтаасту онро дар саросари ҷаҳон на танҳо эътироф , балки ба ҳаёт татбиқ кардани он шурӯъ намуданд. Мақсади бузург—бунёди давлати демократии ҳуқуқбунёд ва ҷамъияти озоди шаҳрвандӣ нақши калоне мебозад. Ва дар ин бобат усули «Аз давлати пурқудрат—ба ҷамъияти муқтадир» асоси кори ояндаамон аст.

Ба ҳамагон маълум аст, ки шарти муҳимтарини ҷамъияти шаҳрвандӣ дар ҳаёти ҷомеа баланд бардоштани нақшу аҳамияти муассисоти ғайридавлативу ҷамъиятӣ буда, ин дар навбати худ амалан ба ҳаёт татбиқ намудани усули «Аз давлати пурқудрат—ба ҷамъияти муқтадир»-ро тақозо дораду тадриҷан кам намудани нақши сохторҳои давлатиро дар ҳаллу фасли бисёр вазифаҳо, аз он ҷумла, алоқаманди ҷараёнҳои иҷтимоиву иқтисодиро дар бар мегирад. Дар қаламрави мамлакати мо аз қадимулайём муассисоти нодир—маҳалла арзи ҳастӣ мекунад. Маҳалла, ки ҷузъи муҳими мақомоти худидораи шаҳрвандон мебошад, аз қадим дар саросари кишварамон арзи ҳастӣ намуда, дар бобати мувофиқи мақсад ба роҳ мондани зиндагонӣ, тарбия ва ғайра нақши калон бозидааст. Аҳли маҳалла шодиву нишот ва ғаму андӯҳи якдигарро ба ҳам дидаанд.

Нақши давлат ва сохторҳои он ба муайян намудани самтҳои стратегии тараққиёти иқтисодӣ нигаронда мешавад. Давлат, сохторҳои он бояд ҳифзи сохтори конститутсионӣ, истиқлолият, ягонагии ҳудуди ҷумҳурият, ҳуқуқу тартибот ва мудофиаи сарҳадҳои кишвар, ҳуқуқ ва озодиҳои инсон, ҳуқуқҳои амволдор ва озодии фаъолияти иқтисодиро дар дӯш дошта бошанд. Дар айни замон масъалаҳои стратегӣ дар дараҷаи давлатӣ ҳаллу фасл мегарданд. Қабули қарорҳо оид ба масъалаҳои муҳими иқтисодӣ ва хоҷагӣ, пулу асъор, фароҳам овардани шароити ҳуқуқӣ барои фаъолияти субектҳои хоҷагидорӣ, муаммоҳои экологӣ, инкишофи коммуникатсияҳои нақлиётӣ ва муҳандисии умумиҷумҳурӣ, ба миён овардани истеҳсолоти нави муайянкунандаи сохтор низ аз ҷониби давлат ба иҷро расонда мешаванд.

Лозим аст, ки ҳар чӣ бештар ва беҳтар назорати мардумро тақвият бахшем, аз болои фаъолияти давлат, минҷумла, фаъолияти сохторҳои қудратии он назорати ҷамоатиро пурзӯр намоем. Ин кор тадриҷан, давра ба давра амалӣ гардонда, як қисми вазифа ва ҳуқуқҳои мақомоти марказӣ ва олии ҳокимияти давлатӣ ба зиммаи мақомоти поёнии ҳокимият, сараввал мақомоти худидораи шаҳрвандон гузаронда мешаванд.

Мувофиқи қарори Кенгаши Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ўзбекистон аз санаи 6 октябри соли 2003 ба мақомоти худидораи шаҳрвандон моҳҳои ноябр-декабри ҳамин сол интихобот гузаронда мешавад, ки тадбири муҳими сиёсӣ ва маъракаи пурмасъулият ба ҳисоб меравад. Чунки ба ҳамин мақомот раисон (оқсақолон) ва мушовирони онҳо интихоб карда мешаванд, ки дар асоси моддаи 105 Қонуни Асосӣ ва моддаи 20 Қонуни Ҷумҳурияти Ўзбекистон «Дар бораи мақомоти худидораи шаҳрвандон» фаъолият пеш мебаранд.

Зикр бояд намуд, ки дар бадали ҳар дуним сол як бор ба ин мақомот интихобот гузаронда мешавад. Интихоботи гузашта моҳҳои май-июни соли 2001 ба амал омада, ҳамагон шоҳиди дар сатҳияи баланди иҷтимоиву сиёсӣ ва ташкиливу ғоявӣ гузаштани он шудем. Раисон (оқсақолони) мақомоти худидораи шаҳрвандон ва мушовирони онҳоро интихоб кардем. Онҳо бомуваффақият фаъолият пеш бурда, бори дигар намоиш медиҳанд, ки мақомоти худидораи шаҳрвандон дар саросари дунё муассисоти беқиёс, миллии ба худ хос мебошад.

Мувофиқи моддаи 105 Қонуни Асосӣ кенгашҳои шаҳракҳо, деҳаҳо, авулҳо, ҳамчунин маҳаллаҳои шаҳрҳо мақомоти худидораи шаҳрвандон ба ҳисоб мераванду раисони (оқсақолони) онҳо ва мушовиронашон ба муддати дуним сол интихоб карда мешаванд. Дар айни замон кенгашҳои ҷамъомади шаҳрвандон, комиссияҳои самтҳои асосии фаъолияти ҷамъомади шаҳрвандон, комиссияҳои тафтишоту маъмурии онҳо низ мақоми худидораи ҷамъияти шаҳрвандонро гирифтаанд. Ва ба сарварии онҳо киҳо бояд интихоб мегарданд, масъалаи муҳим аст. Чунки фаъолияти пурчӯшу хурӯши минбаъдаи мақомоти мазкур ба шахсоне вобаста аст, ки интихоб карда мешаванду сару сарварии онҳоро ба зимма мегиранд. Ва аз ин рӯ зимни интихобот мо бояд шахсонеро ба вазифаи раис (оқсақоли) ҷамъомади шаҳрвандон ва мушовирони онҳо интихоб кунем, ки қобилияти хуби ташкилотчигӣ доранду дар байни аҳолӣ соҳиби обрӯву эътибори калон мебошанд.

Алқисса, интихобот дар ҳаёти ҷамъиятамон тадбири муҳими сиёсӣ буда, он чун ҳарвақта муташаккилона ва дар сатҳияи баланд хоҳад гузашт. Зеро халқамон моҳияти ислоҳотҳоро дар мамлакат пурра дарк кардаанд, вазифа ва ҳуқуқи худро медонанд. Аз ин рӯ, мардум сарварони муносибро интихоб карда метавонанд.

Т.ЭХСОН.

Тавачҷӯҳи Олмон ба имкониятҳои Ўзбекистон

Дар Берлин конференсияи ўзбекӣ-немисии иқтисодӣ ва маҷлиси якҷояи кумитаи Байнивазоратии оид ба кафолатҳои содиротӣ барпо гашт. Дар тадбирҳо, ки онро Вазорати федеролии иқтисод ва меҳнати Олмон ташкил намуд, намояндагони Ўзбекистон бо роҳбарии раиси Кумитаи давлатии амвол М.Асқаров иштирок доштанд.

Раиси раёсати Иттиҳодияи Шарқ ва Европаи Марказӣ У.Дитч конференсияро ҳусни оғоз бахшида, қайд кард, ки Ўзбекистон аз нигоҳи геополитикии худ, дороиҳои пурқимати зеризаминӣ дар минтақаи Осиёи Марказӣ мавқеи муҳимро ишғол мекунад. Ба ҳамин муносибат компанияҳои калонтарини немисӣ дар бозори Ўзбекистон роҳ ёфтаанд, дар соҳаҳои гуногуни иқтисод ҳамкориҳои дуҷониба хеле самарабахш мебошанд.

Дар баробари ҳамин, махсус қайд кард У.Дитч, сиёсати ҳукумати Ўзбекистон ба он равона гардидааст, ки ҳамкориҳои ширкат ва фирмаҳои хориҷӣ дар Ўзбекистон минбаъд вусъат ёбанд, рӯи ин манзур тамоми шароитҳои зарурӣ фароҳам оварда мешаванд, ки ин чиз заминаи мусоиди рушди ояндаи манфиатҳои иқтисодӣ ба иқтидори ҷумҳурӣ мегардад.

Роҳбари департаменти мамлакатҳои ИДМ-и Вазорати иқтисод ва меҳнати ҶФО П.Лоренс низ дар ҳамин ақида будааст. Ў қайд намуд, ки имрӯз Ўзбекистон ҳамкори стратегии Германия дар минтақаи Осиёи Марказӣ мебошад ва ин дар навбати худ боз як далели саъю кӯшиши ду мамлакат ба ояндаи умедбахш дар роҳи вусъат бахшидан ба ҳамкориҳои пурсамар мебошад.

Саволу ҷавобҳое, ки дар байни доираҳои корчаллонии Олмон ба амал омаданд, аз он далолат менамоянд, ки ҳамкориҳои иқтисодӣ бо Ўзбекистон боз ҳам тавсиа ёфта, дар он технологияҳои нав дар соҳаҳои мухталифи хоҷагии халқ ҷорӣ гардад. Аз ҷумла, дар соҳаҳои саноати нефту газ, мошинсозӣ, хӯроквори, саноати электротехникӣ, системаи бонкӣ бархӯрди манфиатҳои ҳар ду тараф ба мушоҳида расид.

—Гузаронидани конференсияи мазкур таваҷҷӯҳи зиёди ба ҳамкории иқтисодӣ бо Ўзбекистон доштаро намоиш дод,—мегӯяд сардори Академияи оид ба такмили ихтисоси соҳаи иқтисод Х.Бодамир.—Он чиз ҳам муҳим аст, ки гузарондани он бо як воқеаи муҳим, ҷорӣ гардидани озодтабодулии асъори миллӣ ба иттифоқ афтод. Ин боз як омили васеъ намудани ҳамкориҳои дуҷониба дар байни Ўзбекистон ва Олмон хоҳад гардид. Махсусан қайд менамоям, ки самтҳои асосии ҳамкории байни Ўзбекистону Олмон аз ибтидо то ба ҳол тағйир наёфтаанд, онҳо нишон медиҳанд, ки роҳи пешгирифтаи ҳамкориҳо роҳи дурустанд.

Сардори Департаменти мамлакатҳои ИДМ-и Вазорати иқтисод ва меҳнати ҶФО П.Лоренс қайд намуд, ки Вазорати федеролии иқтисод ва меҳнат тайёр аст ислоҳотҳои дар соҳаи иқтисодиёти Ўзбекистон ба амаломадаро дастгирӣ намояд.

Ҷаноби П.Лоренс қайд намуд, ки намояндагони бисёр фирма ва компанияҳо дар ин ҷамъомад иштирок менамоянд. Худи ҳамин аз он шаҳодат медиҳад, ки доираҳои корчаллонии ҶФО ба Ўзбекистон таваҷҷӯҳи зиёд зоҳир мекунанд, дар он ҳамкории боварибахш ва дарозмӯҳлатро мебинанд.

—Он бартарӣ ва имтиёзҳое, ки ҳукумати Ўзбекистон барои сармоягузорони хориҷӣ фароҳам меоварад, ҷиҳати зиёд шудани инвеститсияҳои Олмон ба иқтисоди ҷумҳурият саҳми асосӣ мебозанд,—мегӯяд ӯ.—Ман тоҷирони немисро даъват менамоям, ки инвеститсияҳои худро ба тараққиёти Ўзбекистон, аз ҷумла ба корхонаҳои хурд ва миёна, ки асоси сохтори иқтисоди Ўзбекистонро ташкил мекунанд, гузоранд.

Аз ҷониби Олмон махсусан қайд гардид, ки интизоми пардохти маблағ аз тарафи ҳукумати Ўзбекистон қобили таваҷҷӯҳ аст, бо ин хислати некаш дар соҳаи иқтисодиёти минтақа мавқеи баландтаринро фаро гирифтааст. Ва ин чиз ба мустаҳкам шудани ҳамкориҳои байни бонкҳои Ўзбекистон ва ҶФО-ро кафолат мебахшад.

Намояндагони Ўзбекистон ҳамчунин ба маҷлиси комитети Байнивазоратии оид ба кафолатҳои экспортӣ низ иштирок доштанд. Дар ҷараёни он масъалаҳои стратегияи дарозмуддати иқтисодии ҷумҳурият, имкониятҳои бо маблағ таъмин намудани лоиҳаҳои муҳимтарин, воситаҳои суғурта, навъ ва шаклҳои кафолат, таҷрибаи немисии соҳаи маблағгузории сохтмонӣ мавриди муҳокима қарор ёфтанд.

Аслам АКБАРОВ,
ИА «Ҷаҳон», БЕРЛИН.

Тӯҳфа

Бинокорон ва тармимгарони корхонаи «Устозода»--и Тошканд пешайвони нави маҷмӯи ёдгории Баҳоваддини Нақшбандро бунёд карданд. Дар сохтмони он аз беҳтарин анъанаҳои меъмории Шарқ истифода бурда шуд.

— Дар бунёди айвон, ороиши дохилӣ ва зоҳирии он 60 нафар устои моҳири иттиҳодияи «Устозода» меҳнат кардаанд,— мегӯяд устои калони корхона Собир Шукуров. Дар байни ононе ки айвонро бунёд карданд, шогирдони С.Шукуров Расулҷон Искандаров, Шӯҳрат Тошмуҳамедов ва Дилмурод Қодиров буданд.

Тармими нави маҷмӯи ёдгории Баҳоваддини Нақшбанд тӯҳфаи хуб аст, ба ҷашни 900-солагии Абдухолиқи Ғиҷдувонӣ.

«Туркистон-пресс».

Пули дӯстии Ўзбекистону Япония

Япония яке аз мамлакатҳои мутараққии дунёст. Иқтисодиёт ва фарҳанги ин мамлакат сол то сол рушд меёбад. Маҳсулоти Японияро қариб,. ки тамоми мамлакатҳои дунё мехаранд. Дастовардҳои фарҳангии он низ як гӯшаи фарҳанги мамлакатҳои дунёро обод мекунад. Масалан, дастовардҳои таълиму тарбия, тиб, санъати нафиса, кино, савту сурудҳои миллӣ ва ғайраву ҳоказо. Бигирем, санъати савту наво ва сурудҳои япониро. Ба қарибӣ дар Театри давлатии академии опера ва балети ба номи А.Навоӣ як гурӯҳ донишҷӯёни Донишгоҳи давлатии санъати нафиса ва мусиқаи Токио асарҳои мусиқӣ ва савту наворо ба ҳукми тамошобинони тошкандӣ пешниҳод намуданд. Толор пур аз ҳаводорони савту суруди японӣ буд. Бояд гуфт, ки барои он, ки суруд ба ҳозирон, ки на ҳама забони япониро медонистанд, фаҳмо бошад, баранда маънии онро ба забони русӣ мегуфт. Аммо мусиқа, чӣ тавре ки медонем, тарҷума намешавад. Ягона санъати нафисаи мамолики дунёро—мусиқаро ҳаводорони мусиқӣ (албатта, на ҳама) бетарҷума мефаҳманд. Инак, оҳанги мусиқаи японӣ дар толор сайр мекард ва ҳар фарде, ки дӯстдори мусиқа буд, бо тамоми вуҷудаш гӯши ҳуш мешуд ва ба дарёи андешаҳо ғарқ шуда, аз оҳанги тасхиркунандаи барояш билкул нав ғизо мегирифт, дилаш аз фараҳ лабрез мешуд.

Алалхусус, сурудҳои «Сюнсё» («Шоми баҳор»), «Кинуко-митио» («Роҳи абрешим») ва «Хана-но-омокагеэ» («Тимсоли гул») барои ҳозирон аз ду ҷиҳат писанд омад: якум, пеш аз иҷрои ин сурудҳо мазмуни онро тамошобинон пешакӣ медонистанд. Дуюм, вақте ки дар ҳавои мусиқии дилнавоз сурудҳои зикршударо яке аз сарояндагони ҷавон месуруд, дар толор гӯё пашша пар намезад.

Навозандагон бо асбобҳои мусиқии Сякухата (ба наи чӯпонии мо монанд) ва Кото (ин асбоби мусиқӣ аз 13 тор иборат аст) асар иҷро мекунанд. Бояд гуфт, ки ин асбоби мусиқиро чанд сол қабл такмил дода, шумораи торҳояшро аз 17 то 20 то расонданд. Ҳар навозанда аз нота чашм наканда, ба торҳои Кото нохун мезад. Навозандаи Сякухата, ба Кото ҷӯр мегашт ва як оҳанги муассири яклухти дилнишин ба гӯш мерасид. Сароянда (тафовути сарояндаҳои японӣ аз сарояндаҳои мо шояд дар ҳамин бошад) ҳангоми мусиқа кам мехонд. Ва кас тасаввур мекунад, ки мусиқа суруд мегӯяд, на сароянда. Сароянда сарояд гӯё ба гӯш мусиқаи ҷаззобе мерасад...

Дар донишгоҳ музеи санъат мавҷуд. Экспонатҳои он бешумор ва қадимианд. Шумораи экспонатҳои донишгоҳ танҳо аз музеи давлатии Токио камтар асту халос. Охир, музеи зикршуда 110-сола аст. Ва он қариб ҳар сол бо экспонатҳои нав ба нав пур мешавад...

Алқисса, чунин як мамлакати ҳамаҷониба тараққиёфта ба Ўзбекистон ба ҳар соҳа кӯмаки беподош мерасонад. Ин корро шӯъбаи иқтисодиёти сафоратхонаи Япония дар Ўзбекистон ба анҷом мерасонад. Ин шӯъба аз соли 1995 сар карда то имрӯз ба мактабҳои миёнаи умумӣ, беморхонаҳо аз рӯи барномаи махсус ҳар сол (аз соли 1995 то 1999) аз дусад ҳазор то чорсад ҳазор доллар кӯмаки беподош расонд. Дар охир аз рӯи 42 лоиҳа (солҳои 2001-2002) ҳукумати Япония ба 31-то мактаби таълими умумӣ, аз ҷумла ба 2 интернати махсусгардондашуда, ба ду маркази занон, ба як маркази кӯдакон, инчунин ба тресли «Каракалпакселхозводопровод» ёрии моддӣ расонд.

Риштаи дӯстии Ўзбекистон ва Япония рӯз то рӯз пурқувват мегардад. Хуллас, дар ду соли охир ҳукумати Япония ба ҷумҳуриамон беш аз 2 миллион доллари ИМА ёрии беподош расонд.

Б.ДАРӢ.

Корхонаи муштараки «Чинозтуқимачӣ» дар кишвари мо аз корхонаҳоест, ки ба талаби рӯз ҷавоб медиҳанд. Таҷҳизот ҳама ҷопонист, кор аз рӯи технологияи Туркия ба роҳ монда шудааст. Коргарон дар се баст калобаву газвор истеҳсол мекунанд. Шумораи онҳо, ки аксарият ҷавононанд, ба 640 нафар мерасад. А.Носирова, Р.Ғуломова ва М.Ҳакимова барин коргарон пешоҳангони корхонаанд.

Маҳсулоти корхона ба 15 кишвари ҷаҳон интиқол мегардад.

Дар аск: 1. Калобаресон **Азиза Носирова** ва **Раъно Ғуломова** ҳангоми кор. **2.** Директори дастгоҳи наддофӣ **Муноҷот Ҳакимова.**

Аксбардор: Р.АКБАРАЛИЕВ.

Дар Ватани маҳбуб

Навигарӣ дар Интернет

Дар шабакаи Интернет китобҳои дарсӣ оиди экология пайдо шуд. Китобҳои дарсии электронӣ, ки бори аввал дар Ўзбекистон ба табъ расидаанд, аз тарафи олимони кафедраи ҳифзи меҳнати Донишгоҳи бофандагӣ ва саноати сабуки Тошканд тайёр карда шудаанд.

Дар ин даргоҳи илм баробари азхуд намудани фанҳои муҳофизати меҳнат, ҳимояи шаҳрвандон аз рӯи тадқиқи экологӣ низ корҳои зиёде ба сомон расонда мешаванд. Китоби нави дарсӣ барои талабагони коллеҷҳои касбӣ аҳамияти калон дорад. Китоби дарсӣ аз хусуси ҳимояи ҳуқуқи шаҳрвандон аз тарафи шӯрои мутобиқсозии Вазорати таълими олӣ ва миёнаи махсус тавсия гардидааст.

Корхонаи муштарак

Дар пойтахти Ватанамон боз як корхонаи муштараки Ўзбекистонию Австриягӣ — «Деск Инвест» ба фаъолият шурӯъ намуд. Корхона сафоли бомпӯшии металлӣ, профнастил ва дигар воситаҳои бомпӯшӣ истеҳсол мекунад.

Захираи оинномавии корхонаи муштарак 4 миллиону 940 ҳазор доллари амрикоӣ мебошад. Бунёдгарони он аз тарафи Ўзбекистон—ҳокимияти шаҳр, ҷамъияти масъулияташ маҳдуди «Осиё грант» ва «Қурилишбутлашхизмат» ва аз тарафи хориҷӣ бошад, фирмаи австриягии «Деск Маркетинг Сервис Д.Ж.В.Н.» ва шахси хусусии амрикоӣ Марк Хушманд мебошанд.

Сехи истеҳсолии корхона бо таҷҳизоти финӣ таъмин карда шудааст. Корхонаи муштарак дар як сол то 6 ҳазор тонна тунукаи қӯрғошимзада мебарорад. Дар айни вақт 5000 метри мураббаъ черепитсаии металлӣ ва 15000 метри мураббаъ профнастил тайёр карда мешавад.

«Сарибел—Диамет»

Дар хоҷагии ширкатии қарокӯлпарварии «Сарибел»-и ноҳияи Конимех беш аз 8 ҳазор сар бузу гӯсфанд, шутуру асп парвариш карда мешавад. Ҳар сол хоҷагӣ қариб сад ҳазор дона пӯсти қарокӯлӣ, 70 тонна пашм тайёр мекунад.

Дар авули Янгиқозгани хоҷагии номбурда дар ҳамкорӣ бо туҷҷорони хориҷӣ корхонаи муштараки «Сарибел-Диамет» ташкил дода шуд. Корхона бо таҷҳизот ва асбобу ускунаи замонавӣ пурра таъмин мебошад.

Ба туфайли барпо гардидани корхонаи нав минбаъд пӯстҳои қарокӯлӣ дар худи хоҷагӣ аз нав кор карда хоҳад шуд.

(Аз рӯи хабарҳои ЎзА таҳия шуд).

Набзи Тоҷикистон

Интихобот чӣ гуна бошад

Интихоботи навбатӣ ба парлумони Тоҷикистон, ки соли 2005 хоҳад гузашт, бояд аз интихоботи пешина куллан фарқ кунад. Он бояд демократитар ва рӯшантар бо риояи ҳатмӣ ба қонуну қоидаҳо гузарад. Дар байни намояндагони шаш ҳизби сиёсии вилояти Суғд маҳз аз ин хусус баҳсу мунозара ба амал омад. Ин мубоҳасаи ошкороро нисбати интихобот пажӯҳишгоҳи миллии демократии муносибатҳои байналхалқӣ созмон дод. Иштирокдорони воҳӯрӣ лоиҳаи нави қонун «Дар бораи интихобот ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурияти Тоҷикистон»-ро, ки комиссияи кории оид ба даровардани тағйиротҳои Ҷумҳурияти Тоҷикистон кор карда баромадааст, баррасӣ намуданд. Чунон ки яке аз иштирокдорони воҳӯрӣ Маҳмадалӣ Ҳаитов иброз дошт, мақсад аз баргузории тадбири мазкур танҳо баҳсу мунозараҳо дар атрофи лоиҳаи қонун нест, онҳо мехоҳанд, ки моҳияти тағйирот ва иловаҳои қонун дастраси интихобкунандагон бошанд.

Ҷавонони тоҷик дар лашкари Русия

Аввалин шаст нафар даъватшудагони конибодомӣ барои хизмат ба қӯшунҳои сарҳадии Федератсияи Русия, ки дар қаламрави Тоҷикистон мебошад, равона шуданд. Ин ҷавонон аз назорати қатъӣ гузаштанд. Даъватшудагон саъй менамоянд, ки дар қисмҳои қӯшуни Русия хизмат намоянд. Ин ба он сабаб аст, ки қисмҳои ҳарбии Федератсияи Русия базаи хуби моддиву техникӣ доранд, дар ин ҷо маоши аскарон ҳам хеле бештар аст. Ғайр аз ин ҷавонон имконияти қабули шаҳрвандии Русияро пайдо мекунанд. Зеро бисёрии онҳо фарзандони падароне мебошанд, ки ҳоло дар ҳудуди Федератсияи Русия муҳоҷирони меҳнатӣ ҳастанд. Дар ин бобат ҳамчунин он чиз таъсири худро мегузорад, ки дар лашкари Русия сатҳи тайёрии ҳарбӣ баландтар аст, имконияти аз худ намудани касбе, ки он дар ҳаёти ғайриҳарбӣ ҳам метавонад ба кор ояд, бештар мебошад.

Ҳуқуқи истеъмолгарон

Конгресси Созмони умумиҷаҳонии истеъмолгарон, ки дар Лиссабон баргузор гардид, зиёда аз 500 иштирокчиро аз 100 кишвар ҷамъ овард. Дар кори ин созмони байналхалқии ҷамъиятӣ намояндагони иттиҳодияҳои истеъмолгарони кишварҳои Осиёи Марказӣ ҳам иштирок намуданд. «Мо боз як бор мӯътақид гардидем, ки кишварҳои минтақаи Осиёи Марказӣ дар ҳаллу фасли муаммоҳои ҳифзи ҳуқуқи истеъмолгарон мушкилоти бисёре доранд, — гуфт яке аз иштирокдорони конгресс, директори «Иттиҳоди истеъмолгарон»-и Хуҷанд Баҳодур Ҳабибов.— Баҳри аз байн бардоштани ин бозмондагӣ мо бояд маърифати иттилооти шаҳрвандонамонро баланд бардорем, асосҳои қонунгузорӣ ва ҳуқуқиро оид ба ҳифзи ҳуқуқи истеъмолгарон мустаҳкам намоем,— қайд намуд ӯ.

Воҳӯрии намояндагони СҲШ

Намояндагони расмии кишварҳои узви Созмони Ҳамкории Шанхай (СҲШ) дар Душанбе воҳӯрданд ва масъалаҳои мубориза ба муқобили хариду фурӯши ғайриқонунии нашъаро муҳокима карданд. Қайд гардид, ки ба ин кор бояд намояндагони вазоратҳои ҳифзи сиҳҳат ва маориф ҳам ҷалб карда шаванд, мубориза бо ин иллат бояд аҳамияти давлатӣ пайдо кунад, танҳо дар ҳамин сурат метавон ба муваффақияти чашмрас умед баст.

Иштирокдорони воҳӯрӣ ба муоҳада дар бораи мубориза ба муқобили хариду фурӯши ғайриқонунии нашъа имзо гузоштанд. Ба ҳайати Созмони Ҳамкории Шанхай кишварҳои Қазоқистон, Қирғизистон, Чин, Русия, Тоҷикистон ва Ўзбекистон дохиланд.

12 миллион евро барои сарҳадҳо

— Иттиҳоди Аврупо ба кишварҳои Осиёи Марказӣ баҳри мустаҳкам намудани сарҳадҳояшон кӯмак мерасонад. Барои ин мақсадҳо 12 миллион евро ҷудо гардидааст,— гуфт дар Душанбе директори Комиссияи Аврупо оид ба масъалаҳои Қафқоз ва Осиёи Марказӣ Брикс Кнудсен. Ин барнома то соли 2006-умро дар бар мегирад ва аз мина тоза намудани сарҳадҳо, мустаҳкам гардондани ситодҳои гумрукӣ, нуқтаҳои гузариш, назорати ба хориҷа гузаштани муҳоҷирони меҳнатӣ, пешгирӣ кардани фурӯши нашъаро дар назар дорад. Аз ин хусус дар конфронси минтақавии барномаи TACIS , ки тамоми кишварҳои минтақа иштирок намуданд, сухан рафт.

«Туркистон-пресс» ва «Вароруд».

Хазинаи «Тандурустӣ»

Дар Бухоро бо ташаббуси ҷамъияти саҳҳомии «Шоҳруд», «Бухороёғ», «Бухоротекс», «Бухородон», «Бухороавтойӯл», иттиҳодияҳои «Бухоропахтасаноат» ва идораи вилоятии сиҳҳатии омма хазинаи «Тандурустӣ» созмон дода шуд.

Дар конференсияе, ки бахшида ба ин муносибат ба амал омад, низоми он тасдиқ ва аъзоёни органҳои идоракунӣ, инчунин шӯрои дастгирӣ, комиссияи назоратӣ — тафтишотӣ интихоб гардиданд.

Ба суханбаромадагон таъкид намуданд, ки хазинаи навташкил дар кори бо таҷҳизоти нави тиббӣ таъмин намудани марказҳои нави ташхис, дар мустаҳкам намудани базаи моддӣ-техникии корҳои илмии духтурҳо, ташкили ёрии дараҷаи аълои тиббӣ ба ҳоҷатмандон ва дар ҳалли дигар масъалаҳо фаъолона иштирок мекунад.

«Туркистон-пресс».

Дар мубориза бо бемории сил

Дар мактаби миёнаи рақами 21-уми шаҳри Бухоро барои хонандагони синфҳои болоӣ дар мавзӯи огоҳӣ аз бемории сил бо кӯмаки марказҳои ҳамоҳангсозиву ихтиёрӣ МҲИ машварат гузаронда шуд. Барандаи гранти Оҷонсии байналхалқии C1DA-и Канада—Маркази ҳуқуқиву инсонпарварии Бухоро ташаббускори баргузории ин машғулот гардид.

Духтур В. Каримов, ҷамъиятшиносон Ф. Акобиров ба шунавандагон аз хусуси фаъолияти МҲИ дар бобати пешгирии касалии сил, ташхис ва табобати он ҳарф заданд. Оид ба зарари сигоркашӣ, майзадагӣ ва нашъакашӣ сӯҳбатҳо гузаронида шуданд. Бачагон лоиҳаҳои худро оид ба ҳаллу фасли мушкилот пешниҳод карданд, соҳиби гувоҳномаҳое шуданд, ки барои дар МҲИ кор кардан иҷозат медиҳад.

—Мо гранти C1DA- ро барои гузаронидани машғулиятҳои машваратӣ—ба толибилмони вилоятҳои Навоӣ ва Бухоро истифода мебарем, — гуфт ба хабарнигори ОИ «Туркистон-пресс» роҳбари маркази ҳуқуқиву инсонпарварии Бухоро Шӯҳрат Ғаниев.

«Туркистон- пресс».

Соли маҳаллаи обод

Маҳаллаи пешсаф

Маҳаллаи «Қалъаи Поён», ки ба он Тӯрабек Мирзоев сару бар аст, корҳои шоёни таҳсинро ба амал мебарорад.

Маҳаллаи номбурда 2 ҳазору 35 нафар аҳолӣ дорад. Дар вай 543 оилаи хушбахт зиндагӣ мекунад.

Тӯйу маросимҳо бо сару сарварии мӯйсафедони кордида, аз зумраи Ҳаётҷон Мамаҷонов,Обидхӯҷа Иброҳимов, Ҳамидҷон Мирбобоев, Бобозиёд Зиёдов, Мастура Султонова, Комила Мадалиева барин модарони пурдону ҳолдон хушу хурсандона мегузарад.

Яке аз корҳои хуби ин маҳалла дар он аст, ки сокинони маҳалла ба корҳои ободонии диёр баробар мечапанду барои аз ҳисоби пардохтҳои худӣ корҳои сохтмониву таъмириро ба амал мебароранд, бо саъю кӯшиши онҳо қабристони Хӯҷаи Ориф обод гардид. Бо кӯмаки мардуми деҳа ҷойҳои хуби нишаст тайёр карда шуд. Корҳои ободонии қабристон ба охир расид. Ба он 5 миллион сӯмина маблағ сарф карда шуд.

Албатта, дар ин кори хайр одамони дасткушо аз зумраи Тоҷиддин Хонбӯтаев, Додо Тоҷиддинов, Махсумҷон Тоҳиров, Юлчибек Илёсов аз ҳисоби пардохтҳои худӣ ба обод кардани маҳалла маблағ доданд. Хурду калон, пиру барнои маҳалла ба ин қабл дарёдилон арзи миннатдорӣ мекунанд. Албатта, дар шароити иқтисодии бозор ин гуна ёрӣ аз дасти ҳама ҳам намеояд.

Яке аз тадбиркорони хайрхоҳ Азизбек Сидиров мебошад. Ў аз ҳисоби пардохтҳояш чойхона, нуқтаҳои хизмати маишӣ, сартарошхона, ошхона, хонаҳои дамгирӣ ва ғайра сохта медиҳад.

Корҳои ободонӣ рӯз то рӯз авҷу барор дорад, роҳравҳо тозаву озода мегарданд. Дар ҳудуди маҳалла мактаби миёна, 2 мағоза, 3 қассобхона, сартарошхона, нуқтаи хизмати маишӣ алҳол арзи вуҷуд доранд, ки ба мардум хизмат мерасонад.

Мактаб, боғчаи бачагона хуб таъмир карда шуда ба истифода супурда шуд. Ҳамаи корҳои таъмир аз ҳисоби аҳли маҳалла иҷро гардид. Умуман маҳалла ҷои нишаст, ҷои тарбия, ҷои меҳру оқибати ҳамдиёрон буду ҳаст.

Маҳалла Шиносномаи худро дорад, ки аз он бо таърихи маҳалла шинос шудан мумкин.

Ба ивази хуб будани кори маҳалла дар тӯли 3,5 соли арзи вуҷуди он ягон ҳодисаи қонуншиканӣ рӯй надодааст. Ҳатто, байни оилаи ҷудогона низое сар назадааст.

Натиҷаи кори хуби он буд, ки дар озмун-азназаргузаронии ноҳия ин маҳалла ҷои якум ва дар миқёси вилояти Фарғона ҷои сеюмро гирифт.

Каримҷон МУҲИДДИНОВ,
хабарнигори «Овози тоҷик» дар вилояти Фарғона.

Асқар Маҳкам

Аз дафтари Табрез

(Силсила)

Ҳар касе дорад Мусалло

Нимаам форс,
Нимаам турк,
Менадонам дигарашро...
Бо каломи Хоҷа Ҳофиз,
Устухонам сахт шуд.
Момаи нуроният,
Чокҳои куртаамро,
бо ғазал сӯзан зада.
Алла гуфта бар наёям
Балху Шерозу Ҳироту мулки Табрез.
Гарчи дар ғамгин Мусалло,
Нест нақши пои тақдир.
Дар Бухоро лек
Ҳар касе дорад Мусалло...
Чоруқи ҳазрат ба по,
Пайсипардам кӯчаҳои шаҳри Табрез.
Қуббаҳо бар сар валиён ҷамъ шуданд,
Мепарид чанде фаришта дар фазо,
Нурогин карда гӯё оғӯшам.
Авлиё гуфтанд ногаҳ:
«Чоруқат бар мо бидеҳ».
Фикр кардам шайх розист,
То шафақҳо бингаристам
бар фазои сурхи Ҷайҳун...
Пас бигуфтам:
«Сарфарозам,
Чист чоруқ,
Ман ба ҳаққи Шамси Табрез,
Ҷони худро ҳадя созам...»

Гадое, ки биларзонда ҷаҳонро

Бубар, Табрез, моро то ба Шероз,
Ба тахти бодҳо мисли Сулаймон...
Ба Ҳофиз дар Мусалло гулъузоре,
Кунад имо ба ҳолаш шоду хандон.

Канори хирқааш печида Ҳофиз,
Канори Рукнӣ бинад хоб сархуш,
Санамҳо себи сурх афканда сӯяш,
Биҷунбонанд пайваста бару дӯш.

Ба кунҷе майфурӯше гашта беёд,
Ба хуме ин ҷаҳонро месупорад.
Диҳад ратли гарон бар дасти
шоир,
«Фақат май хӯр»-бигӯяд,—
май гусорад.

Ба калтак мӯҳтасиб он бодакашро,
Занад, хуми шаробаш пора созад.
«Ҳамесӯзем девони ғазалҳот»—
Бишӯрад, бар сари Ҳофиз битозад.

Ба як имо бишуд пайдо басе ҳур,
Зи қолаб мӯҳтасибро чашм барҷаст.
«Чӣ мешӯрӣ»,—бихандид Хоҷа Ҳофиз,
Бибин охир, ки ҳурон низ сармаст.

Бупечид мӯҳтасибро тозиёна:
«Мазоҳам мекунӣ хуш дор, Ҳофиз!
Малакҳоро чӣ ҳоҷат дар Мусалло?
Суханҳоят ҳама бебор, Ҳофиз!»

Бигардад дар Мусалло мӯпарешон,
Гадое, ки биларзонда ҷаҳонро.
Қадаҳ дар даст ҳурон бода резанд,
Кашад бар сар шароби арғувонро.

Намояд мӯҳтасиб бо ҷаҳл бар чашм...
Ва бо ҳоли лабаш он чеҳрахандон...
Бубар, Табрез, моро то ба Шероз,
Ба тахти бодҳо мисли Сулаймон.

Дар ҳошияи девони Хоҷа Ҳофиз

Чил сол аз умрам гузашт,
Гоҳо аён, гаҳ хуфия.
Бо хун навиштам, не ба зар
Ин сатрҳо дар ҳошия.

«Шероз рав, кишваркушо
Аз баҳри дунё даргузар.
Девони Ҳофизро бигир,
Тахтат бидеҳу симу зар.»

«Савдогаро, аз мо маранҷ,
Аз сайру савдо даргузар.
Дӯкону молатро фурӯш,
Ашъори Ҳофизро бихар».

«Ай роҳзан, шаб корвон,
Ояд зи Балху Исфаҳон.
Байте мусофир хонад ар
Аз Хоҷа, теғатро марон».

«Ай посбон, бандат кушо,
Аз чоҳ маҳбусро раҳон.
Боре агар орад ба сидқ,
Унвони Ҳофиз бар забон».

«Бинмой сабр, ай ҳамнафас,
Ёрат чу шуд ёри хасе.
Таъзим кун рӯзе агар,
«Ман Ҳофизам» гӯяд касе...»

Хайём

Чаро зарқуббаҳои масҷид, ай ринд,
Ба ҷоми вожгун афтода монад.
Насиҳатҳои хушки зоҳиди тар,
Ба боғи бесамар истода монад?

Бидидам хаймаҳоят чок, Хайём,
Ба рӯяш мӯрҳо дар рафтуоянд.
Гулобе дар кафи гулҳо намонда,
Ки бо ҷоме туро меҳмон намоянд.

Чӣ ишқ аст ин, ки теғаш
ҷонситон аст,
Бурад рагҳояму хунам бирезад.
Чӣ сон гӯрат туро созад таҳаммул,
Зи ҳар як зарраш шӯре нахезад.

Саропо оташам, ратли гарон деҳ,
Шароре аз ман афтад, санг сӯзад.
Дар абрӯям гаҳе, гаҳ дар
лаби лаъл,
Ки бо хуни дилам ҳар ду ситезад.

Аё Хайём, ман ҳам ошиқи зор,
Бигӯ бо ман зи ҳурони Хуросон.
Натонистам зи Туркистон бароям,
Набошад аз Ватан дил кандан осон.

Дар сари қабри Шайх Камол

Шайхи комил,
То ҳанӯз озурдахотир хуфтаӣ,
Дидаат аз ғусса нам.
Ин тараф—дар соҳили дарёи Сир,
Меканад мӯяш Ватан...
Рафтӣ аз Хуҷанду монд,
Дар дилат меҳри диёру ақрабо,
Ман ҳам аз хуҷандиҳои дарбадар,
овораам...
Ай палидон,
Пурфасодони пачақ!
Ай ки чашми меъдаҳотон бозу
чашми қалбҳотон русти руст!
Шайх аз дунё гузашт,
Ҷомҳо бар сар кашед,
Каф занеду даф занед,
Аз Хуҷанд, ай хоҷаро аз бухл берун
кардагон!
Хуни шоир масттар аз хуни ангур,
саф кашед!
Ай Хуҷанд,
ай сарзамини хоҷаҳои пуршараф,
Дар ту ҳоло хоҷае дарёфт нест...

Хоҷаё,
хобидааи озурдахотир то ҳанӯз,
Болини шоҳонаи Табрез дар зери
сарат...
Шоире дар дида нам, дар лаб дуо,
Мекунад коре хато:
Хоҷа меҷӯяд зи шаҳри хоҷаҳояш
гум шуда...

Аз ӯзбекӣ тарҷумаи А. СУБҲОН.

Дар ҳошияи китоби нав

Номвожаҳои Ҳайдарӣ

Номҳо ифодагари воқеоту ҳодисоти таърихии мардумон ва кишварҳо мебошанд. Номҳо маҳсули ҷаҳонбинӣ ва тафаккури инсон буда, посдору бозгӯи ганҷинаи ғании таърихаанд.

Номҳо ба ҳаёти одамон ва зиндагии онҳо марбут буда, баёнгари орзуву омол, нияту умед, табъу завқ, майлу рағбат, расму оин, эътиқоду ҷаҳонбинӣ, рӯҳияту маданият, маишату зиндагӣ, маърифату дониш ва тафаккури мардум мебошанд. Номҳо сарвати бепоён ва сарчашмаи беғазанди ҳар халқу миллат буда, амсоли ҳодисоти ҷамъиятӣ инкишоф меёбанд, мувофиқи мафкураи давру замон дигаргун мегарданд.

Дар ҳар давру замон одамони соҳибзавқ барои фарзандонашон номҳои мувофиқ мемонанд, ки ифодгари тафаккури ононанд. Номҳо ҳиссаи муҳими хазинаи луғавии ҳар як забон ва халқу миллатанд. Бинобар ин дар байни мардум аз замонҳои қадим оиди ному номгузорӣ андешаву ҳикматҳо ва зарбулмасалу мақолҳои зиёде офарида шудаанд: «номи зебо — нисфи ҳусн», «номи накӯ — нисфи давлат», «номҳо осмонианд», «номи баланд беҳ аз боми баланд», «ин кӯдак бо номаш омадааст» ва ғайраҳо.

Дар аҳкоми шаръӣ ҳам таъкид шудааст, ки яке аз қарорҳои падару модар ба фарзанд номи накӯ гузоштан аст.

Ҳар он шахсе, ки номи шинаму зебо ва шоирона дорад, ҳамеша бо сарбаландӣ ва ифтихори ба худ хосе номашро ба забон меорад. Чунки номи зебою пурмазмун, соддаву латиф, равону дилчасп ба гӯшҳо форам ва ба дилҳо завқу сурур мебахшад.

Ашхоси соҳибмаърифат дар ҳар давру замон ба фарзандҳояшон номҳои пурмазмуну хушоҳанг мегузоранд ва мехоҳанд, ки фарзандҳояшон шоистаи номи худ гарданд.

Мутаассифона, ҳоло ҳам касоне ёфт мешаванд, ки ба маънои ном эътибор намедиҳанд. Одамоне ҳам ҳастанд, ки тахаллусҳое, ки шоирон ба худ интихоб кардаанд, ҳамчун ном ба фарзандони худ мегузоранд. Гоҳо мешавад, ки ба кӯдакон номҳои вазнин, ё худ пурдабдаба мениҳанд, ки рӯҳи латифи кӯдак бардошта натавониста осеб мебинад. Дар асл ба ҳар як кӯдак номи муносиб бояд гузошт. Ба писарбачагон номҳое бояд гузошт, ки дар онҳо маъниҳои хирад, ҳикмат, заковат, қудрат, хислатҳои некӯи мардонагӣ таҷассум ёфта бошад. Дар номҳои духтарона нозукии гул, зеби гулшан, тароватӣ баҳор, ҷилои нур, малоҳату латофат, назокату садоқат ифода меёбад.

Китоби «Номвожаҳо»-и Шоҳмуҳаммади Ҳайдарӣ, ки соли равон дар нашриёти шаҳри Перм аз чоп баромад, барои дӯстдорони номгузорӣ эҳдои хубест.

Шоҳмуҳаммади Ҳайдарӣ номзади улуми филологӣ, олими номнигори тоҷик. Тамоми фаъолияти илмии худро ба номнигорӣ ва лақабгузорӣ бахшидааст. Асарҳои илмии ӯ асосан ба мавзӯи номгузорӣ ва лақабгузорӣ бахшида шудаанд. «Номҳои ҷуғрофии вилояти Ҷузҷон», «Бархе аз масоили номшиносӣ», «Лақабнома», «Ном ва тилло», «Насабномаи авлоди модарӣ», «Пажӯҳиши лақабҳои мардуми ноҳияи Ашт» ва ғайраҳо аз ҳамин ҷумла мебошанд.

Китоби навбатии ӯ оиди номгузорӣ «Вожаномаҳо» ном дошта, соли 2003 дар нашриёти Перм бо теъдоди 1200 нусха аз чоп баромад. Дар номнома зиёда аз 38000 номҳои қадима, ҳозира ва замонавии мардуми тоҷик гирд оварда шудааст. Китоб дар коғази навъи аъло чоп шудааст. Мундариҷаи китоб аз ёздаҳ қисмат иборат буда, қисмҳои оғознома, номҳои писарон, номҳои духтарон, ба ҷои сарсухан, ном ва инсон, масоили ном ва номгузорӣ аз нигоҳи донишмандон, номшиносӣ ва пешомадҳои он, сарчашма ва маъхазҳо, адабиёт ва маъхазҳои нашршуда ва маъхазҳои бойгониро дар бар мегирад. Бурд, бартарӣ ва навгонии китоб дар он аст, ки аз аввал то охирин саҳифаи ҳар як сарвараќи саҳифаҳо гуфтаҳои бузургон, байтҳои оиди сухану сухандонӣ, панду андарзҳо, ҳикматҳои халқӣ, таърихи баъзе воқеаҳо, қиёси номгузорӣ дар ноҳияҳои гуногуни тоҷикнишин ва амсоли онҳо ба назар мерасад. Мисол, ном аз воҷиботи вуҷуди башар бувад, агар одамизодагон ном надоштанд, абадзиндаву ҷонфархунда намонданд. (Ардамеҳр, саҳифаи 5) Номҳои аҳолии исломовардаи Мовароуннаҳрро арабӣ не, балки мусулмонӣ гуфтан дурусттар мебуд. (Олим Ғафуров, саҳифаи 45)' Дар ноҳияи Шаҳритӯси вилояти Хатлон соли 1987 барои 541 нафар писарон 349 ном дода шудааст, ки дар мақоми аввал номи Ҷамшед ва пасон Бахтиёр, Далер ва Умедҷон ҷой доранд. (сухани муаллиф, саҳифаи 88). «Суханро бар замин натвон фикандан ҷумла чун ёрон, басе дар гӯш бояд кард ҳамчун луълуи лоло». (Салмони Соваҷӣ, саҳифаи 178). Лозим ба таъкид аст, ки номҳои дилписанду гӯшнавоз, ки вирди забонҳо бошанд, садҳо ҳазоранд. Бо як вожаи «гул» дар забони мо беш аз панҷсад ва бо вожаи «дил» беш аз дусад номҳои духтаронаву писарона вомехӯранд. Вале мо бо даҳ-бист номе, ки бо ин вожаҳо сохта шудаанд, қаноат меварзем ва аз садҳои дигар баҳрабардорӣ намекунем. («Ардамеҳр», саҳифаи 245 ва ғайраҳо). Хулласи калом, ин китоби нодир ба ҳар фарди солимфикр мададкор хоҳад шуд. Заҳмати зиёда аз бистсолаи муаллиф самари хубе додааст.

Фарҳоди ИСОМИДДИН,
устоди Донишкадаи омӯзгории Ангрен,
номзади улуми филологӣ.

«Раҳмат!» мегӯем

Сокини шаҳри Берлин Ганс Гюнтер Дардеман ва ҳамсари ӯ дар озмуни «Шумо оё Ӯзбекистонро медонед?», ки ба қарибӣ дар Олмон баргузор гардид, пирӯз шуданд ва имкон пайдо карданд, ки мӯъҷизаҳои шаҳрҳои Самарқанд, Бухорову Хива ва ҳаёти имрӯзаи кишвари моро бо чашмони худ бубинанд.

Ширкатҳои миллии «Ӯзбекистон ҳаво йӯллари» ва «Ӯзбектуризм» ба ғолиби озмун саёҳати ройгонро ба Ӯзбекистон пешниҳод карданд.

Ва инак ин саёҳати ғароиб ба кишвари мо анҷом ёфт. Меҳмонони олмонӣ аз сафар ба Ӯзбекистон чӣ бардоштҳое гирифтанд, таассуроташон аз шиносоӣ бо кишвари мо чӣ гуна аст? Ман бо чунин саволҳо ба Ганс Гюнтер Дардеман, ки аз сафар баргашт, муроҷиат кардам.

—Таассуроти худро нисбати кишваре, ки ба он ҷо бори аввал сафар мекунӣ, бо сухан ифода кардан душвор аст. Моро пеш аз ҳама муҳити меҳмоннавозӣ ва самимият, кушодадиливу меҳрубониҳое, ки тамоми ҳафт рӯзи дар Ӯзбекистон буданамон эҳсос менамудем, моту мабҳут сохтанд. Бояд гуфт, ки чунин пазироӣ нисбати ҳар як меҳмон ба ҷо оварда мешавад ва он аз суннатҳои азалии ӯзбекистониён аст. Мо дар ягон ҷо худро бегона эҳсос накардем. Воқеан, барои дарки он ки туро эҳтиром мекунанд ва ба сифати дӯсти беҳтарин истиқбол мегиранд, донистани забон шарт нест.

Бешубҳа, ман то саёҳати худ ба Ӯзбекистон адабиётҳои бисёреро оид ба тамаддун, урфу одатҳо ва таърихи ин кишвар мутолаа карда будам. Вале он чи ки бо чашмони худ дидам, таассуроти бештару фаромӯшнашудание гузошт. Ҳангоми саёҳат мо бо маданияти ба худ хосу нотакрори мардуми Ӯзбекистон рӯ ба рӯ омадем, маълумоти бисёреро дастрас кардем.

Ёдгориҳои таърихии Гӯри Амир, маҷмӯи Регистон, мақбараи Сомониён, Манораи Калон имкон медиҳанд, ки бузургӣ ва шаҳомати фарҳанги бостонии мардуми ин сарзаминро, ки хирад ва ҳикмати асрҳои тӯлониро дар худ гунҷондаанд, рӯшан эҳсос намоем.

Имрӯз фақат метавонем бигӯем: моро Ӯзбекистон, мардуми он, таърих ва тамаддуни вай тасхир намуданд. Ва мӯътақид ҳастем, ки ин эҳсос то охири умр бо мо хоҳад буд.

Ба онҳое, ки баҳри мо чунин саёҳати хотирмонро ба Ӯзбекистон эҳдо намуданд, таҳтидилона «раҳмат!» мегӯем.

Аслам АКБАРОВ,
ОИ «Ҷаҳон».

БЕРЛИН.

Навгониҳои фарҳанг

Муваффақияти Севара

Дар толори консертии «Szene Wien»-и Вена бо пуштибонии сафорати Ҷумҳурияти Ӯзбекистон дар Австрия консерти сарояндаи боистеъдоди ӯзбек Севара Назархон баргузор гардид.

Зикр бояд кард, ки ин аввалин консерти мусиқаи ӯзбекӣ дар Вена буд, ки пойтахти маданияти Аврупо шумурда мешавад. Тамошобинони маҳаллӣ, ки аз сафарҳои ҳунарӣ ва барномаҳои мусиқии ситораҳои санъати ҷаҳон бархурдории тамом доранд, ҳунари ҳунарманди ҷавони кишвари моро хуб тақдир намуданд.

Баромади Севара Назархон, ки баробари сурудҳои эстрадии дар усул ва услуби блюз ва рок иҷрошуда, сурудҳои классикии мардумиро ҳам дар худ гунҷонида буд, аз ҷониби ҳаводорони санъати венагӣ гарму ҷӯшон пазируфта шуд.

Дар рафти консерт тамоми роҳравҳои толор ба майдончаҳои рақс табдил ёфтанд. Баъди хатми он бошад, тамошобинон муддати мадид аз ҳунарварии ӯзбек тақозо менамуданд, ки боз чанд суруд хонад.

Севара аз Австрия ба шаҳри Севильяи Испания равона шуд. Дар он ҷо ӯ ҳамроҳи дастаи худ дар тантанаҳои бузурги мусиқии байналхалқии сол —фестивали мусиқии ҷаҳонӣ— «WOMEX» иштирок мекунад.

ОИ«Ҷаҳон».

Эҳсосоти Ватан

Дар китобхонаи универсалӣ-илмии ба номи Тирмизӣ дар мавзӯи «Ватанпарварӣ ва ҳисси ифтихори миллӣ» конфронси навбатӣ шуда гузашт.

Дар он талабагон ва муаллимони шӯъбаи ҳуқуқшиносии коллеҷи иқтисодиёти Тирмиз иштирок доштанд. Дар он аз хусуси асари сарвари мамлакат Ислом Каримов—«Баҳри сулҳ бояд мубориза бурд» («Тинчлик учун курашмоқ керак») сухан рафт. Ба сухан баромадагон — устодони коллеҷ дар бораи аҳамияти калон доштани асари номбурда дар мустаҳкам намудани сулҳу салоҳ, осоиши байни мардум нақл карданд.

Иштирокдорони конфронс бо намоиши асарҳои Президенти Ӯзбекистон, ки онро фаъолони коллеҷ тайёр кардаанд, шинос гаштанд.

Васфи диёр

Кормандони китобхонаи вилоятии ба номи Ғафур Ғуломи Сурхондарё оиди тарбияи насли наврас, тарғиби китобу адабиётҳои бадеӣ дар байни ҷавонон тадбирҳои муфид мегузаронанд.

Чанде пеш онҳо бо иштироки шӯъбаи вилоятии Иттифоқи нависандагони Ӯзбекистон таҳти шиори «Туро месароем, диёри азиз» вохӯрии шавқбахш гузарониданд. Дар он талабагони коллеҷи иқтисодӣ фаъол буданд. Бо ташаббуси узви иттифоқи нависандагон Болтаҷон Содиқов ашъори навқаламон муҳокима карда шуд. Беҳтарин намунаҳои чакидаҳои ҷавонони навқалам ба чоп пешниҳод гардид.

Шаби вохӯрӣ оиди муайян намудани ҷавонони боистеъдод ва эҷодкор аҳамияти хоссае дорад. Зеро дар байни толибону мактаббачаҳо ҳаваскороне ҳастанд, ки дар бораи ҷавонӣ, меҳнат ва васфи Ватан шеъру ҳикояҳои қобили чоп эҷод мекунанд.

Шаби назм

Дар яке аз қисмҳои ҳарбӣ, ки дар Тирмиз ҷойгир аст, шаби назм ба амал омад. Мавзӯъи он «Фидои ту ҳастем, Ватан» буд.

Онро раиси шӯъбаи вилоятии Иттифоқи нависандагон, шоир, дорандаи ордени «Эл-юрт ҳурмати» Шафоат Раҳматуллоҳ Тирмизӣ кушод. Дар рафти мушоира асарҳои васфкунандаи кишвар, дӯстӣ, ватанпарварӣ баланд садо доданд. Асарҳо ба қалами Шафоат Раҳматуллоҳ ва ҷоизадори мукофоти ба номи Зулфия Манзура Холмирзоева мутааллиқ буданд.

Мушоира ба ҳозирон хеле писанд омад. Дар рафти он инчунин намоиши китобҳо дар мавзӯи «Ҷасурони диёр» ба амал омад. Ташаббускорони он ҷонишини роҳбари китобхонаи универсалӣ-илмии вилоят ба номи Собир Тирмизӣ М.Матқулова ва дигар китобдорони фаъол буданд.

М.КАРИМОВА.

Соли 2003 бо ташаббуси Президент Соли маҳаллаи обод эълон гардида буд. Аз рӯи дастури он хеле тадбирҳои муфид амалӣ гардиданд. Ба ободонии зоҳирӣ ва ботинии маҳаллаҳо эътибори ҷиддӣ дода шуд. Ҷойҳои кории нав боз гардиданд, партовҳо сари вақт бардошта шуданд, тӯю маъракаҳо ба тартиб даромаданд, ба дармондагону пасмондагон ёрии моддиву маънавӣ расонда шуд.

Ба муносибати Соли маҳаллаи обод дар маркази ноҳияи Қизилтеппаи вилояти Навоӣ бинои зебое қомат афрохт.

Дар бунёди он, ки гузари маҳаллаи «Қизилтеппа» ном гирифтааст бародарон Нуриддин, Содиқ ва Асад Ҳабибовҳо саҳм гузоштаанд. Бино сартарошхона, меҳмонхона ва беш аз 20 нуқтаи хизмати маишӣ дорад. Ба ҷуз ин тӯйхонаи дорои 600 ҷой ба аҳолӣ хизмат мекунад.

***Дар акс: 1.** Чойхоначии «Гузари Қизилтеппа» **Шавкат Раҳмонов** ҳангоми хизматрасонӣ. **2.** Намуди умумии гузар*

Аксбардор: Собир ЗУФАРОВ (ЎзА).

Ганҷи ороста

«Заҳмати мардони солеҳ раҳмат аст»

«Касе, ки тану равони худро барои манзури олӣ ба ранҷ меафканад, ба бузургтарин комёбӣ ноил мегардад».

«Мардони бузург даме наёсудаанд ва лаҳзае роҳат наҷустаанд ва дар сафари зиндагӣ меҳнату машаққатро ҳамсари худ қарор додаанд ва аз шикасту нокомӣ меваҳои пирӯзӣ чидаанд».

«Ҳамчунон ки бо бархӯрди афкор барқи ҳақиқат ҷастан мекунад, одамӣ ҳам бо рӯбарӯ шудан бо мушкилот нерӯманд мегардад. Зиндагии олӣ: зиндагонии сахт ва дардолуд аст».

«Ранҷҳое, ки нигорандагон ва ҳунармандон кашидаанд, дар ағлаби осорашон мунъакис ёфтааст. Ба тавре ки метавон гуфт, осори онон оинаи тамомнамои рӯҳи онон аст».

«Ағлаби адибон маводи навиштаҳои худро мустақиман аз таҷорибу зиндагонии худ ба даст меоваранд ва дар ҳақиқат таҷрибиётеро, ки дар оинаи дурахшони рӯҳи онон нақше баста, наққошӣ мекунанд. Филмисол, тӯфони ишқ ба ҷамоли Аъло буд, ки даруни ороми Ҷалолиддини Балхиро пурҷӯшу хурӯш сохт ва ӯро ба гуфтани ашъори нағзи дилангез барангехт. Ба тавре ки метавон гуфт: «Маснавии маънавӣ» оташест, ки аз дили Мавлавӣ бархостааст»...

Меҳрдоди МЕҲРИН.

«Хорӣ зи даҳр донишандӯхта дид,
Аз беадабон ҷабр адабомӯхта дид.
Бо тирадилон замонаро коре нест,
Офат аз бод шамъи афрӯхта дид».

Абутолиби КАЛИМ.

«Беадаб танҳо на худро дошт бад,
Балки оташ дар ҳама офоқ зад».
Ҷалолиддини БАЛХӢ.

«Беадаб аз лутфи парвардигор маҳрум бувад».

(Аз ҳикмати бузургон).

«Одоб ҳосилаи тамоми хулқҳои ҳамида аст».

(Аз ҳикмати бузургон).

«Одами бад мисли чормағзи кӯрак аст, дандонҳоро мешиканаду худаш сиҳат мемонад».

(Аз ҳикмати бузургон).

«Одамизод аз рӯзи аввал дар талоши бахт аст. Лек яке ба манзили умед мерасад, дигаре дар нимароҳ мемонад. Ба кӯи мурод ҳамоне мерасад, ки сангҳои сариҳро дур андохта пеш равад».

(Аз ҳикмати бузургон).

«Ҳар кӣ хулқи бад дорад, бо ӯ дӯст машавед».

(Аз насиҳати ҳакимон).

«Захми тир бар тан асту захми сухан бар ҷон».

(Аз ҳикмати бузургон).

«Ҷои инкор надорад, ки мардуми мо саросар босавод шуд. Вале ҷои иқрор дорад, ки мо ҳарфхон шудем, маънидон нашудем».

КӮҲЗОД.

«Сифла сияҳрӯ бувад у бадниҳод,
Хоки сияҳ бар сари ҳар сифла бод».
КОШИФӢ.

«Мақсуд аз талабу фарогирию андӯхтани илм ба саодати ду дунё даст ёфтан аст. Лек одам ҳарчанд муллову олим бошаду аз ниҳодаш ахлоқи замима (хулқҳои нохуб) ва афъоли зиштро бартараф накарда, замирашро бо хислатҳои ҳамидаю хубу марғуб ва ахлоқи писандида (хулқҳои нек ва шоёни таҳсину таърифу ибрату эътимод) зебу зийнату оро надиҳад, ҳанӯз ба саодати дунёву уқбо ноил нахоҳад гашт».

Мирзо ХАЙРУЛЛОИ ХӮҚАНДӢ.

«Одам худаш бимирад, ҳаводораш намирад».

«Толеъ агар мадад кунад, хок гирӣ-зар гардад».

«Кори дунёро некӯ кунед, то кори уқбо накӯ гардад».

«Вақт рафт—нақд рафт».

«Ба аспи хуб як қамчӣ, ба аспи бад сад қамчӣ».

«Баракат аз ҳаракат».

«Ганҷ бе ранҷ ба даст намеояд».

«Бо ҳалво гуфтан даҳон ширин намешавад».

«Фарзандро сахт надорӣ, одам намешавад».

«Ҳар ҳамон хару тӯқумаш дигар шудааст».

«Оби рехтаро ҷамъ кардан муҳол».

«Мардуми бад ҳамин сифат дорад,
Ки туро бесабаб биёзорад».

(Аз ҳикматҳои халқ).

«Якдилу якҷиҳату якрӯ бош
В-аз дурӯёни ҷаҳон яксӯ бош».

ҶОМӢ.

«Ҳар кӣ дар ӯ сирати некӯ бувад,
Одамӣ аз одамиён ӯ бувад».
«Дар даҳр яке ёри вафодор наёбӣ,
Дар боғи ҷаҳон як гули бехор наёбӣ».

Хусрави ДЕҲЛАВӢ.

«Илми инсон ёвари ӯст».

(Аз «Ҳадиси хотиматун-набӣ»).

«Дар дег бошад, ба чумча ҳам меояд».

«Илоҷи воқеъа қабл аз вуқӯъ бояд кард».

«Ҳазор дӯст кам аст ва як душман бисёр».

(Аз ҳикматҳои бузургон).

«Бузургтарин асрор марг аст».

Ҳазрати Алӣ ибни Абутолиб.

«Ду теғ дар як наём (ғилоф) нагунҷад».

(Аз ҳикмати халқ).

«Ҷавлони ботил як соат ва давлати ҳақ то қиёмат».

(Ҳадиси пайғамбар).

«Ҷавони хирадманд беҳ аз пири бехирад».

«Ҳар кӣ ба дунболи илм бошад, биҳишт ба дунболи ӯст ва ҳар кӣ ба ҷустуҷӯи дунё бошад, оташ дар талаби ӯст».

«Мӯъмин касест, ки аз кори некаш хурсанд ва аз кори бадаш норҳат шавад».

«Ҳар чӣ бикорӣ, бидаравӣ».

«Беҳтарини занон он аст, ки бачаовар ва меҳрубон бошад».

(Аз «Пандномаи Муҳаммад»).

«Зинову фаҳш ҷомеаро фақир ва забун мекунанд».

«Дар шоми фақр ва рӯзи ғанӣ худоро фаромӯш накунед».

«Аз мавориди тӯҳмат ва иттиҳом (бадгумонӣ) парҳез кунед».

«Дарҳамшиканандаи лаззатҳоро (маргро) бисёр ёд кунед».

(Аз Пандномаи Муҳаммад).

«Ҳам ғарию ҳам пешхезӣ».

«Харбузаи гандая тухмаш бисёр мешавад».

«Поянда бод ранҷе, ки ганҷ медиҳад ба каф».

«Ҳар кӣ об аз дами шамшер хӯрад, нӯшаш бод! »

«То бача нагиряд, модараш шир намедиҳад».

(Аз ҳикматҳои халқ).

(Давом дорад.)

Гирдоваранда
Раҳмонбердӣ РАҲИМОВ,
ноҳияи Ургут.

Дили модар

(Новелла)

Берун баромад пиразан. Ҳавои айвони ойнабанд фишор овард ба дилаш. Баромаду рӯи зина ба асо партофт вазнашро. Ва сӯи дарахти тут нигоҳ кард. Се зина, се зинаи баланд... Машаққат намуд барояш фаромадан аз ин се зина...

Замоне чусту чолок буд ӯ, аз шох ба шох мечаҳид, меваи дарахтонро мефишонд. Дарахтҳои тут, чормағз, бодом, зардолу... Ҳамсояҳо бо [illegible] мудом меҳнаташ аз ҳар дарахт як коса мева медоданд. Ҳамто надошт ӯ [illegible] дар дарахтбарой дар он деҳаи дурдаст кӯҳистон.

Ҳоло аз се зинаи хонаи пиразан фаромадан азоби азим аст барояш. Аз ҳамин остонаи баланд ба саломат поин шавад, то таги тут даҳ қадам...

Рӯзи гузашта ба хулу чонаш намонд, набераи калониаш ин ҷо оварда ӯро. Чанд фурсат аст ҳама ҷамъ омаданд, парвона шуданд ба гирдаш. Писару келин, набераҳо... Пагоҳӣ бо писар танҳо монд ӯ. Келин ба кор рафт, наберагон ҳам: яке ба кор, дигаре ба мактаб... ва дуб ба ду монданд онҳо бо писари калонӣ. Гӯё аз рӯи зарурат, аз ноилоҷӣ назди ӯ менишаст писараш. Эҳтимол ин тавр набуд. Аммо ҳамин тавр намуд ба модар [illegible]... Наранҷид ӯ. Охир серкор аст ӯ. Менависад ҳамчунон. Рӯзи дароз ба то як поси шаб менависад. Мехонаду менависад, ва пур мешавад хонааш аз дуди тамоку...

Пиразан муддате пинак рафт гӯё, аммо бедор буд ӯ. Розист вай аз зиндагӣ. Ко-биланд фарзандон, ӯҳдабароянд. Як бурда нони бемин-натро бо меҳнати ҳалол меёбанд... Танҳо армоне неш мезанад дили ӯро: кошкӣ, падарашон ҳам камоли фарзандонро медид, боз кошкӣ бисёртар менишастанд бо ӯ, бо модари зор... Не намешинанд ба ҷуз дар шаб. Калонӣ-ку шаб ҳам вақт надорад. Мехонаду менависад ва хонааш пури дуди тамоку мешавад. Ана, кафи даст барин замину вай ҳам бенигоҳубин. Аммо боғаш... Кирои боғ гуфтан аст. Тути балхӣ, шоҳтут, чормағзу бодом, зардолуву шафтолу, себу гелоси Самарқанд дорад. Гулҳои анвоиро намегӯед...

Аз остона то таги тути балхӣ даҳ қадам аст. Пухта шира бастааст тут. Як лаълӣ чида оварданд наберагонаш дирӯз. Хом намуд ба назараш... Бо дасти худ, ки чида нахӯрд, тут хӯрдагӣ барин намешудааст кас. Аздусар ба шохаш баромада наметавонад. Шасти порсолааш ҳам несту дарахтбаророӣ куҷо? Аз ҳамон тутҳои ҳал-ҳал пухта, шакарак баста ба тагаш рехтагӣ чида мехӯрд лоақал...

...Аммо ин зинаҳо... Мадор надорад-е пойҳои сабил. Тут ҳам... даҳ қадам не, дуртар барин, ҳа, хеле дур барин... Ана, бо ду мурғи сафеди ҳамсоя омаданд. Чида мехӯранд тутро. Гоҳ-гоҳ сар бардошта сӯи хона менигаранд. Хавф мебаранд аз ӯ... Ҳайф мешавад тут. Яксони замин... касе нест, ки чида тутҳоро хӯрад, ӯ шинни пазад. Охир ба ҳазор дард даво шинни тут. Хайрият ҳамин ду мурғи сафеди ҳамсоя ҳастанд, набошад батамом ҳайф мешуд тут... Гашта ба айвони ойнабанд нигоҳ кард пиразан. Чор қабат кӯрпача, болишҳои пар, [illegible]... Дастурхони [illegible] Ҳама аз паи кор... Дили ӯ [illegible] ҳама [illegible]...

Не, дур не, бароӣ даҳ қадам мебарояд то таги тут. Аммо... Биё мон, як каф тут нахӯрад нахӯрдаст. Нохост... як ташвиш зиёд накунад ба фарзандон... бе ин ҳам ташвишашон кам не. Аз пои корон ҳама... Ҳоли он ҷу кӯдакӣ наравад, ки ҳамин ҷо дар ... писари гуфтаи ӯ...

Дунёи гузарон мегӯянд, ки рост будааст. Гузашт замони аз шох ба шох ҷаҳидан ӯ. Гурӯсна ҳам монд замони серирӯ ҳам дид... Чанд кӯдакаш талаф шуданд дар тифлӣ. Худо умр диҳад ба фарзандон. Ҳоло розист ӯ аз зиндагӣ, аз дунёи гузаро. Фарзандони қобил дорад. Боз чӣ лозим ба модар? Беҳтарин неъмат барои модар фарзанди қобил. Он ҷо, даҳ қадам дуртар аз остона ҳайф мешавад тути марвариди қандак, зери по мешавад. Писараш парвои ҳайф шудани тут надорад. Ӯ намедонад ба тутпазӣ расидану як шикамсерӣ тут хӯрдан чӣ давлате буд он солҳо, солҳои бачагии модар... Не, давлат гуфтан кам аст, шарти ҳаёт буд ба тутпазӣ расидан...

Эҳтимол донад, охир бисёр шунидааст нақлҳои ӯро. Донад ҳам парво намекунад, зери по мешавад тут. Рӯзи дароз ва то як поси шаб менависад, мехонаду менависад... ва хонааш пури дуди тамоку мешавад. Аз дили модар бехабар аст ӯ. Бехабар аст, ки дили модар кашол аст ба як каф тути ҳал-ҳал пухта... ва боз ба дидори ӯву додару хоҳаронаш...

Тӯхтамиши БОҚӢ.

Аз қайдҳои сафар

«Боғи миллии Ӯзбекистон»

Дар саросари Ватани бепоёни сермиллату соҳибистиқloламон, ки гулшани ҳамешасабзро мемонад, гулу гиёҳҳои рангину хушбӯ парвариш карда мешаванд. Бӯстонлиқ яке аз ноҳияҳои хушманзару сераҳолии вилояти Тошканд буда, имрӯз ба худ ҷилову ҷозибаи хосе касб кардааст. Дар ин ҷо тоҷикон, ӯзбекҳо, қазоқу қирғизҳо, қисман олмонҳо аҳлона зиндагӣ ба сар мебаранд. Ман солҳои 1972-73 бо амри тақдир омӯзгори забон ва адабиёти тоҷики мактаби миёнаи рақами 45-и ба номи М.Султонови ҳамин ноҳия шуда кор кор кардаам. Мактаб аз маркази ноҳия — шаҳри Ғазалкент қариб 90 километр дур аст.

Роҳаш нобоб. Пурпечутоб. Дар ин ҷо маҳалҳои тоҷикнишин, аз ҷумла, Бурҷимулло, Нанай, Боғистон, Чорбоғ, Полвонак, Испай, Оромзода, Тепар, Токаёнғоқ, Чакак, Пском мавҷуданд. Дар ҳақиқат, солҳои омӯзгорӣ ман борҳо аз ин деҳаҳо гузар карда, ёру дӯсти зиёде пайдо намудаам, бо онҳо якҷо нону намак хӯрдаам. Имрӯзҳо низ ин риштаҳои дӯстӣ барқарор аст. Бо саъю кӯшиши мардум ва роҳбарони ботадбир ин сарзамини афсонавӣ хеле пеш рафта, зиндагӣ, илму маориф, тиббиёт, нақлиёт, саноат, хоҷагии қишлоқ тараққӣ кардааст. Қувваи барқ то охирин деҳа—Пском рафта расидааст. Роҳҳо васеъ, асфалтпӯш гашта, автомобилҳои гуногун бемалол ҳаракат мекунанд. Дар ҳудуди Бӯстонлиқ солҳои сол бисёр пансионатҳо, истироҳатгоҳҳои тобистона, масканҳои истироҳати тобеи вазоратҳои гуногун амал мекунанд. Табиати бою мафтункори ин диёр диққату эътибори сайёҳони ҷаҳонро низ ҷалб кардааст. Хоҷагии ҷангалпарварии ҷумҳурият ин ноҳияро «Боғи миллии Ӯзбекистон» эълон карда, барои афзун намудани саршумори ҳайвоноту наботот чораву тадбирҳои мушаххас меандешад. Чормағзу гиёҳҳои шифобахш, меваҳои серобу сабзавоти хуштаъми Бӯстонлиқ бозорҳои шаҳрҳои Чирчиқу Тошкандро обод мекунанд. Ҳаёти маданиву маънавии мардум низ пурҷӯшу хурӯш аст. Дастаи ҳунарии «Гулёр», ки ба он Лазокатапа Нуримова сарварӣ мекунад, бо барномаҳои рангини худ хотири ҳаводорони рақси миллию эҷодиёти даҳонакии халқро шод мегардонад.

Пском, Мискон, Бистком

Деҳаи Пском гӯшаи дурдасттарини Бӯстонлиқ буда, тоҷикони аз ҳар ҷо омада умр ба сар мебаранд. Ба қавли мусоҳибон аҷдодони сокинони имрӯзаи деҳа аслан аз Самарқанду Тошканд, Фарғонаву Хуҷанд буда, бо чорводориву деҳқонӣ шуғл меварзанд. Деҳа таърихи дуру дарозе дошта, археологҳо, геологҳо, этнографҳо, забоншиносон, фолклоршиносон тадқиқоти илмӣ анҷом медиҳанд, ки дар ҳудуди деҳа замоне шаҳраки суғдиён бо тамоми расму русумаш вуҷуд доштааст. Қисме аз он бозёфтҳо ҳоло дар мактаби номбурда маҳфуз аст.

Мо аз куҳансолони соҳибмаърифат этимологияи калимаҳои «Пском»-ро пурсон шудем. Онҳо то ҳадди имкон ба ин масъала равшанӣ андохтанд. Дар сӯҳбат аён шуд, ки «Пском» дар шаклҳои «Пасткон», «Бистком», «Мискон» вирди забони мардуми таҳҷоӣ аст. Ҳанӯз дар асри XIV хитоиҳо дар ҳудуди деҳа кони мисро ёфтаанд. Рӯди кӯҳии Пском, қаторкӯҳҳои Пском низ ба пайдоиши номи деҳа робитаи бевосита доштааст.

Ҳаёти маънавию маърифии деҳаро бе мактаби миёнаи рақами 45 тасаввур карда намешавад. Дар ин бинои хуштарҳу зебо имрӯзҳо 231 нафар фарзандони халқ таҳсил мегиранд. 18 нафар омӯзгорони олимаълумот, ки мактабҳои олии Самарқанду Тошканд ва Хуҷандро хатм кардаанд, ба шогирдон аз илму маърифати замон сабақ медиҳанд. Номи сарвари мактаб Шоҳазим Ӯрмонов, рӯҳшинос Норимбой Абдуллоев, мудири қисми илмӣ Амонбой Абдуваҳҳобов, омӯзгорони пешқадам Замонгул Раҳмонбердиева, Саидмавлон Давлатов, Абдурафиқ Абдуҳамидов, Асомиддин Неъматуллоев, Мукаррам Эгамбердиева, Нигора Туробова ва дигаронро бо меҳру муҳаббати беандоза ба забон гирифтан мехоҳам. Маърифатгоҳ дар тӯли қариб 70 соли фаъолияти худ садҳо фарзандони халқро таълиму тарбия дода, ба шоҳроҳи ҳаёти мустақил гусел кардааст. Машъалони илму маърифати ин деҳа раҳматӣ Т.Шерматов, Б.Эсанбоев, омӯзгорони нафақахӯр М.Саидазимов, Қ.Файзиев, К.Туробов, Х.Худойбердиев, К.Давлатов ва дигарон баҳри ривоҷу равнақи мактабу маорифи ин ҷо хизмати шоиста кардаанд.

Шогирдони мактаб Хӯҷамбердӣ Раҷаметов, Ҳабибулло Неъматуллоев, Умрзоқ Раҳмонбердиев, Сотиболдӣ Сайфуллоев, Маърифат Шерматова, Турдибой Эсанбоев, Сироҷиддин Ҳаитбоев ва дигарон имрӯзҳо фаъолони забардасти хоҷагии халқанд.

Дӯстон, мо зинда бо дидори тобони шумо

Ҳамон чеҳраҳои гарму арғувонӣ, дилҳои дардошно, нигоҳҳои тобноку илҳомбахш пеши назарам. Дарвоқеъ ҳангоми бозгашт ба Самарқанди азим кӯҳҳои сарбаланди Пском сарсабз буданду бо офтоби оламтоб дар нурпошӣ мусобиқа доштанд.

Бӯстонлиқ, ки имрӯзҳо ноҳияи сарҳадӣ гаштаасту равуои шаҳрвандон зери назорати махсус гирифта шудааст, осуда буда, собитқадамона пеш меравад. Риштаҳои дӯстиву алоқа чун аввал, ногусастанӣ буда, ба кас илҳом мебахшад.

Бо ёди шумоён зиндаам

Бар шумо аз сайқали рӯи ҷаҳон бодо салом,
Аз самими қалб мебахшам ҳамин шеъру калом.
Аз дили шаҳри азим то синаи кӯҳи баланд,
Як ҷаҳоне кашф хоҳам кард умре, вассалом...

Солҳо бигзашту бо ёди шумоён зиндаам,
То абад дар мағзи ҷонам меҳратон ҷо додаам.
Баски дар оғӯши кӯҳу ҷумла ёрони азиз-
Дар ҷаҳони ишқу васли дӯстон афтодаам.

Аз Самарқанд, аз канори шаҳри диланди шумо,
Ҳамчу як омӯзгори гашта пайванди шумо,
Роҳ ҷустам бар дилу даргоҳатон, Пскомиён,
Дарс додам бо муҳаббат чун ба фарзанди шумо.

То кунун ёди навои булбули шайдо кунам,
Васфи ёри хушадову дилбари зебо кунам.
Қадри ҳар як бурда нону ҳурмати Бӯриако,
Хизмати беминнати хурду калон аъло кунам.

Бахти ҳар як хонавода то абад поянда бод,
Офтоби меҳру ишқи пуршарар тобанда бод.
Зиндагии босаодат аз Худо дорем умед,
Рӯятон чун лолаҳои кӯҳҳо пурханда бод!

Нормурод КАРИМЗОДА,
мухбири ҷамоатии «Овози тоҷик».

Корхонаи хурди «Қизилқум», ки дар ҳудуди хоҷагии ширкатии «Қизилқум»-и ноҳияи Конимех фаъолият дорад, асосан аз пӯсти гӯсфанд либосворӣ истеҳсол менамояд.

Беш аз 20 намуди маҳсулоти корхона харидорони худро доранд. Корхона чӯпонони маҳаллиро бо сарпӯшу пойафзол ва пӯстинҳои хушдӯхт таъмин мекунад, бино ба талаби занон палто ва пустинҳои зебо низ дар ҳамин ҷо дӯхта мешаванд.

***Дар акс:** роҳбари корхона (дар мобайн) **Фарҳод Саидов** дар ҳалқаи ҳамкорон ҷараёни корро аз назар мегузаронад.*

Аксбардор: Собир ЗУФАРОВ (ӮзА).

Хизмати беминнат

ВИЛОЯТИ СИРДАРЁ. Рӯзҳои долузарби ҷамъоварии «тиллои сафед» маъмурияти театри драма ва мусиқии ба номи Олим Хӯҷаеви вилояти Сирдарё бо ташаббуси хуб баромад кард. Дар ин ҷо аз ҳунарпешагони театр гурӯҳҳои махсус тартиб дода шуд, ки онҳо дар назди деҳқонон ва ёрдамчиён санъати худро намоиш медиҳанд. Аз ҷумла, гурӯҳи санъаткорон дар хоҷагии ширкатии ба номи Собирҷон Сиддиқови ноҳияи Оқолтин шуда талабагони омӯзишгоҳи тиббии Гулистонро аз санъати худ баҳравар карданд. Муҳиддин Хӯҷамқулов, Шӯҳрат Абдуллоев, Ҳаитгул Алибекова дар миниатюраи «Супер табассум» нақшҳоеро бо маҳорат иҷро карда ба аҳсанти талабагон сазовор гаштанд.

Аъзоёни агитбригада инчунин дар хоҷагии ба номи Ф.Хӯҷаеви ноҳияи Шароф Рашидов низ ҳунарнамоӣ карданд. Дарвоқеъ дар ин хоҷагӣ талабагони факултети иқтисоди Донишгоҳи давлатии Гулистон ба пахтакорон мадад мерасонанд. Рақсу суруд ба деҳқонон ва ёрдамчиён кайфияти хуб бахшид. Ин аст, ки маҳсулнокии меҳнати онҳо дучанд афзуд. Зеро истироҳати бофароғат омили пешравист.

М. КАРИМОВА.

Дар ҳузури пахтакорон

ВИЛОЯТИ СУРХОНДАРЁ. Гурӯҳи махсусе, ки бо фармони раёсати корҳои фарҳангии вилоят созмон ёфтааст, ба пахтакорони воҳа, ки алҳол ба тараддуди сари вақт ва беталаф ғундоштани ҳосили «тиллои сафед» банд ҳастанд, хизмати беминнат мерасонад.

Чунончи, гурӯҳи эстрадии назди хонаи маданияти ноҳияи Музработ—«Беҳрӯз» ба қарибӣ барои донишҷӯёни коллеҷи «Агросервис», ки дар пахтазори хоҷагии ҷамоавии «Туркистон» машғули ғунучини пахта мебошанд, барномаи консертии худро пешниҳод намуд.

Шӯъбаи корҳои мадании ноҳияи Сариосиё низ ба пахтакорони ин ҷо хизмати маданӣ мерасонад. Онҳо ба наздикӣ диловарони саҳрои хоҷагии ширкатии «Тоғчиён»-ро, ки супориши ба давлат фурӯхтани пахтаро пеш аз мӯҳлат иҷро кардаанд, бо баромадҳои хуби худ хушнуд намуданд.

Дилрабо УМАРОВА.

Неъматҳои шифобахши табиат

Биҳӣ

Ҳар тирамоҳ одамон аз бозор бо камоли майл биҳӣ мехаранд, то аз вай мураббо ва ҷем тайёр намоянд. Баъзеҳо барои зимистон онро ҳамел карда дар шифтҳои хона меовезанд. Чунки то аввали баҳор онро нигоҳ доштан мумкин. Ба палав, шӯрбо илова намудани биҳӣ (навъи нордонмазаш) таъомро хушмазза мекунад.

Сабаби чунин меҳри одамони мо ба биҳӣ шояд ин бошад, ки дар таркиби вай 12 фоиз қанд, то 5 фоиз моддаҳои органикӣ, равғанҳои эфир, витамини С, моддаҳои оҳан, намакҳои калсий мавҷуд аст. Шояд баъзеҳо надонанд, ки тухми биҳӣ ниҳоят фоида мебахшад. Чунки дар тухми биҳӣ оҳан аз ҳама бисёр. Дар фармасевтика аз вай доруҳои мулоимкунандаи даруни одам, (қабзият) дарди чашм месозанд.

Дар тибби халқӣ тухми биҳиро бо шарбати ангур ҷӯшонида онро ба табобати камхунӣ, муолиҷаи касалии бавосил кор мебаранд. Бо ширaи биҳӣ зиққинафас, хун туф кардан, қай намудан, дарди сар муолиҷа мешавад. Барои хушбӯй намудани дорувор низ аз тухми биҳӣ кор мегиранд. Биҳӣ меваи пешоброн аст, тухмаш бештар.

Истеъмоли тухми биҳӣ ҳангоми қабзияти дарун ҷиҳати мулоим кардани вай, чун дорувори муҳим маъмул аст. Дар баробари ҳамин, аз вай малҳам низ тайёр менамоянд, ки барои табобати гастрит (шамолхӯрии меъда) ва колит, касалии рӯдаҳои борик ба кор меоянд.

Тухми биҳӣ, аз худаш ҳам бештар фоиданок аст. Агар шумо муаллим бошед, пеш аз сар шудани дарс (чунки маҷбуред муттасил гап занед) ба даҳони худ чанд дона тухми биҳӣ партоед, ҳалқи шумо ҳаргиз хушк намешавад. Ҳатто, як донаи он дар зери забон ба шумо хеле кӯмак мекунад. Баргу шохаи дарахти ҷавони биҳӣ барои табобати касалии қанд ва фишори хун (гипертония) ба осонӣ кӯмак мекунад. Агар барги биҳиро бо шохчаҳо дар вақти гули ин дарахт гирифта монда бошед, онро дар ҷои соя хушконида дар вақти даркорӣ онро гиреду ба ҳаҷми як-ду қошуқ аз он кӯфта (майда) ҳосил намоед, ба болои вай 200 мл об андохта 15 дақиқа дар оташи паст ҷӯшонед, баъд вайро хунук карда, аз дока гузаронед, рӯзе се маҳал як қошуқӣ истеъмол кунед, ба касалиҳои қанд, фишори хун шифо хоҳад шуд.

Ба ҳамин усул, аммо 30 дақиқа решаи биҳиро ҷӯшонда гиред, вай барои исҳол (дарунравӣ) дору мешавад. Истеъмолаш: рӯзе се бор, 1-2 қошуқӣ.

Мураббо, ё ҷеми аз биҳӣ тайёр шуда болаззату қавӣ, хушхӯр, аммо боиси сахт шудани дарун мешавад. Ин ҳол барои заноне, ки тифли ширмак доранд, хавфнок хоҳад буд. Чунки бо шир ин хосият (қабзияти дарун) ба тифл мегузарад ва кӯдакро азоб медиҳад. Дам кардани шиками тифл, қабзияти дарунаш дардовар, табобаташ душвор, барои рафъи чунин ҳолат дарҳол ба тифл «оби шибит» (укропная вода) бояд дод.

Марҳам аз пӯсти тарбуз

Пӯсти тарбузро (1,5х1,5) реза карда дар ҷои соя, ё дар «духовка» мехушконанд. Ҳар вақте, ки даркор шуд, онро майда кӯфта баробари ҳаҷмаш ба он об андохта дар оташи паст ним соат меҷӯшонанд. Ҳосилаи мазкурро рӯзе 1-2 бор 3-5 стаконӣ менӯшанд, ки ин усули хуби давои санги гурда ва талхадон мебошад.

Дар тибби замон истеъмоли тарбуз барои касалиҳои системаи дил, гурда, санги роҳҳои пешоб, анемия, колит (касалии рӯдаи борик) тавсия мекунанд.

Огоҳ бошед, ки агар аз тарбузи шумо харида дар мағзаш ба ҳаҷми 0,3х0,5 см то 2х2 см пораи зардранги сахт барояд, донед, ки таркиби ин тарбуз беш аз ҳад моддаҳои зарарноки кимиёвӣ (селитра, фосфор, калий) дорад. Хӯрдани ин хел тарбуз ҳатто одами сиҳатро ҳам касал мекунад. Барои кӯдакони хурдсол ва ба шахсони дар гурдаашон сангдошта махсусан зарар дорад. Дарҳол беморихои мазкур аз ин хуруҷ хоҳанд кард.

Мураттиб М.РАҲГУЗАР.

Аз дафтари рӯзноманигор

Сайри диёри сангистон

Деҳаҳои хушбоду ҳавои Хонҷиза, Деҳи сурх, Деҳибодом, Сангардак, Нилу, Хоҷаасмин, Чош, Маланд бо табиати нотакрори худ натанҳо дар вилояти Сурхондарё, балки дар тамоми ҷумҳуриамон маълуму машҳуранд. Фасли тобистон сокинони дашту саҳроҳои воҳаи Сурхон барои осоишу фароғат ба ин деҳаҳо меоянд, аз боду ҳавои хушу оби зулоли чашмасорони ин деҳот лаззат мебаранд. Бе муҳобот ҳар касе, ки ба ин деҳаҳо боре омада бошад, сипас ҳамеша ҳаваси ин диёрро хоҳад кард.

«Обуна-2004»

Ду сол қабл аз ин ба деҳаи Хонҷиза дар айни маъракаи обуна омада будам. Пас аз гуфтугӯ бо омӯзгорон ва кормандони хоҷагии «Хонҷиза» маълум гашт, ки ғайр аз ҷамоаи омӯзгорони таълимгоҳи ҳамагонии рақами 46 дигар ягон идораи ин ҷо ба рӯзномаи «Овози тоҷик» обуна нашуда будаанд. Ҳангоми гуфтугӯ бо аҳли хоҷагии ширкатии «Хонҷиза» қайд гардид, ки ин амали носавоб ва ислоҳталаб аст. Охир, айб аст, ки ҳама ба миллати тоҷик мансуб бошанду ба рӯзномаи ягонаи тоҷикии ҷумҳурии хеш обуна нашаванд. Сарвари хоҷагӣ Ҳабибулло Неъматов ва сармусоҳиб ваъда доданд, ки ҳатман ин камбудиро ислоҳ мекунанд ва ба «Овози тоҷик» дастҷамъона обуна мешаванд. Пас аз ин гуфтугӯ ба почтаи ноҳияи Узун омада, обуна шудан ва нашудани аҳли хоҷагиро пурсон шудам. Маълум шуд, ки аз аҳли хоҷагӣ 6 нафар ба рӯзнома обунаанд. Имсол низ ба деҳаи Хонҷиза омадам. Пас аз салому алейк бо раиси хоҷагӣ Ҳабибулло Исматов гуфтугузори мо оиди обуна қарор гирифт. Ӯ зуд бастаҳои «Овози тоҷик»-ро нишон дод. Дар бораи рӯзнома ва ҳусну қубҳи мақолаҳои он баҳс намуд. Хеле хурсанд шудам, ки тарғибу ташвиқот ба оворагиҳоям барабас нарафтаанд. Аз сарвари хоҷагӣ Ҳабибулло Исматов оид ба бурду бохтҳои хоҷагӣ пурсон шудам. Ӯ қисса кард, ки дар ҳардуи хоҷагӣ 19 хоҷагии фермерӣ ҳаст ва 372 гектар боғ ба иҷоракорон тақсим карда шудааст. Ҳар сол иҷоракорон бо маъмурияти хоҷагӣ шартнома баста, охири сол бо он ҳисобу китоб мекунанд.

—Ба ғайр аз ин,—гуфт раиси хоҷагӣ Ҳ.Исматов мо 589 қуттии занбӯри асал мепарварем. Занбӯри асал низ ба иҷоракорон дар асоси шартнома тақсим карда шудааст. Мо аз занбӯри асал даромади хуб ба даст меорем. Ин соҳа умуман фоидаовар аст, вале афсӯски харидорони асал камшуморанд. Агар асали мо пурра ба фурӯш равад фоидаамон якчанд маротиба бештар мегардад. Феълан дар анбори хоҷагӣ 1902 тонна асал нигоҳ дошта мешавад. Илова бар он хоҷагӣ 220 сар бузу гӯсфанд дорад. Ният доранд, ки саршумори онро зиёд намоянд.

Маъмурияти хоҷагӣ ҳамеша ба аҳли деҳа дасти мадад дароз мекунад. Ҳар сол ҷашну санаҳои таърихӣ дар деҳа бо кӯмак ва ёрии хоҷагӣ қайд карда мешавад. Соли гузашта ҷашни Наврӯзро бо иштироки аҳли деҳа хеле хотирмон гузарондем. Хоҷагӣ дар ин маърака дастгиру мададгори мардум буд. Қобили қайд аст, ки хоҷагӣ дар сохтмони мактаби рақами 46 зиёда аз 6 миллион сӯм кӯмак расонид. Ин кори хайри маъмурияти хоҷагиро мардуми деҳаи Деҳи Сурх фаромӯш нахоҳад кард. Ҳокимияти ноҳия, шӯъбаи маорифи халқи он ва бахусус аҳли деҳа аз раиси хоҷагӣ Ҳабибулло Исматов миннатдоранд.

Сарвари хоҷагӣ ваъда дод, ки имсол низ ба рӯзномаи дӯстдоштаи худ «Овози тоҷик» зиёда аз даҳ нафарро обуна мекунад.

Мо аз ин диёри зебоманзар бо як ҷаҳон таассурот баргаштем. Умед дорем, ки мардуми диёри сангистон ба рӯзномаи худ—«Овози тоҷик» дастҷамъона обуна мешаванд ва баҳри зиёд шудани сафи хонандагони он саҳм мегиранд.

Нуралии РАҶАБ,
паёмнигори «Овози тоҷик»
дар вилояти Сурхондарё.

Саргузашти Луқмони Ҳаким

(Ривоят)

Луқмони Ҳаким бо ду нафар писараш барои табобати беморон аз мамлакаташ берун меравад. Вай дардмандҳоро зуд даво мекард, то ба хонааш баргардад. Ҳаво гарм, роҳ дур буд. Луқмон ва писаронаш назди дарахти санҷид, ки дар пояи чашма буд, қарор мегиранд. Оби вай хунуку шаффоф буд. Онҳо дар чашма нон тар карда хӯрданд, ором гирифтанд.

Писари хурдии Луқмон дар ҷарӣ шикоферо дид, ки лонаи мусича буд ва дуто ҷӯҷа дошт. Вай, ки ҳанӯз беақл ва шӯх буд, аз падараш илтиҷо кард, ки ҷӯҷаҳоро гирифта диҳад. Падар амали носавоб будани ин корро ба писар фаҳмонданӣ шуд. Ҷӯҷаҳо нобуд мешаванд, модарашон ба ғаму ғусса дучор мегардад,—гуфт ӯ. Писар якравӣ кард. Луқмон ба писараш ваъда дод, ки дар бозгашт мегиранд. Писари калонӣ ба сухани падар бовар карда, пинҳонӣ бо як даста хаси хушк лонаи мусичаро пӯшид, то онҳо парида нараванд. Луқмони Ҳаким аз ин кори писари калонӣ бехабар буд. Ӯ ба шаҳри ҳамсоя расида хонаи беморро ёфт ва ӯро даво намуд. Омадани табиби номдор дар шаҳр овоза шуд. Беморони шаҳр барои аз дардҳояшон фориғ шудан аз вай наҷот меҷустанд. Ҳакими машҳур хоҳиши хоҷатмандҳоро рад намекард. Онҳо дар он шаҳр се моҳ монданд. Иттифоқо баъди се рӯзи рафтани Луқмони Ҳаким ҳокими шаҳр ба касалии бод мубтало шуд. Ба ӯ гуфтанд, ки ин касалиро Луқмон табобат карда метавонад. Се моҳ Луқмон дар хонааш набуд ва навкарони амир аз вай дарак наёфтанд. Ниҳоят амир аз дарди бедаво бистарӣ гардид, маргаш наздик мешуд. Боре писари калонии Луқмон дар сӯҳбат бо падараш воқеаи бо мусича ва ҷӯҷаҳои вай гузаштаро нақл кард. Луқмон дарҳол он ҷо рафт ва хасҳоро гирифта дид, ки ҷӯҷаҳо аз беобӣ ва гуруснагӣ хушк шудаанд. Ногаҳон овози маъюси модари онҳоро шунид, ки дар атрофи хонааш мепарид. Вай дар давоми се моҳ хеле лоғар шуда, патҳояш рехта буданд. Аз чашмони Луқмони Ҳаким ашк рехт. Ҳаким дар бозгашт раҳораҳ монанди кӯдак гиря мекард. Писари калонӣ ҳайратзада гуфт:

— Додо, барои як паррандаи ночиз ин қадар гиря чаро?

Луқмон ҷавоб дод:

— Мо ба паррандаи бегуноҳ зулм кардем, акнун ҷабрашро мекашем. Онҳо ба шаҳр расиданд. Навкарони амир Луқмонро ба қоргоҳи амир оварданд. Ҳаким аҳволи амирро санҷида гуфт:

—Фурсати табобати бемор гузаштааст. Касалӣ ба дил асар кардааст. Ҳақиқат талх бошад ҳам, бояд гуфт, ки амир пас аз се рӯз мемиранд. Амир маъюс шуд ва пеш аз вафот хост аз табиб қасос бигирад. Фармуд, ки вайро ба зиндони махфие, ки дар кӯҳ ҷойгир буд, якҷоя бо фарзандонаш зиндонбанд кунанд.

—Бигзор, Луқмон аз мурдани фарзандонаш сӯхта,— худаш ҳам бимирад. Фармони амирро иҷро карданд. Баъд аз се рӯз амир аз олам гузашт ва писари ӯ амири шаҳр шуд. Баъд аз як рӯз амири нав писардор шуду ғами падарро фаромӯш кард. Се сол гузашт. Як рӯз вақти хӯрокхӯрӣ ба гулӯи амир устухоне дармонд. Вай аз дард фиғон намуда, аз аҳли дарбор кӯмак пурсид. Ба фармони шоҳ табибҳои мамлакатро ҷеғ заданд, лекин онҳо табобат карда натавонистанд. Дарди амир вазнин, нафасгириаш мушкил мешуд. Соати маргаш наздик меомад. Вай нӯшидаву хӯрда наметавонист.

Вазир бо чашмҳои ашколуд Луқмони Ҳакимро ба ёд оварда гуфт:

—Амирам, агар ҳоло Луқмон мебуд, шуморо даво мекард.

Амир хиррросзанон гуфт:

—Се сол шуд, ки Луқмони Ҳаким беному нишон аст. Ба куҷо сафар кард, хабар надорам.

Вазир ҷавоб дод:

—Падаратон се сол муқаддам ӯро ба зиндони кӯҳӣ зиндонбанд карда буданд. Гумон мекунам, то имрӯз аз Луқмон ғайри устухон дигар чизе намонда бошад.

Амир навкарони худро ба зиндон фиристонд. Навкарон зиндонро кушоданд. Ҷасадҳои писарони Луқмони Ҳаким хушк шуда буданд, лекин танаи худаш ҳанӯз ҷон дошт. Танаи лоғари вайро бардошта ба даргоҳи амир оварданд. Баъд аз нигоҳубину табобат ӯро пеши амир бурданд. Ӯ амирро муоина кард.

Амир пурсид:

—Илоҷи дард ҳаст?

Луқмони Ҳаким гуфт:

—Ба дарди Шумо фақат хуни писаратон давост.

Амир гуфт:

— Бигузор, худам бимираму писарам зинда бошад.

Луқмони Ҳаким ба хонааш омад.

Баъд аз як ҳафта аҳволи амир вазнин шуд.

Вай Луқмони Ҳакимро ҷеғ зад ва ба куштани писари ягонааш ризоият дод.

Луқмон фармуд, ки пой ва чашми писари амирро бубанданд. Ҷаллод бо шамшер назди писар омад.

Падар фарёд зад!

Аз шиддати фарёд устухон аз гулӯи амир берун шуд.

Дарси адаб

Таҳияи Миралӣ БЕРДИЕВ,
нафақахӯр аз
ноҳияи Зафарободи
вилояти Ҷиззах.

Овози тоҷик

МУАССИСЛАР:
Ӯзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ӯзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тожик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир
Шерпӯлод ВАКИЛОВ

Рӯзнома ҳафтае ду маротиба: рӯзҳои чоршанбе ва шанбе чоп мешавад.

Рӯзнома дар компутерхонаи идора чинда, саҳифабандӣ шуд.

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи чопи дуинтервалӣ ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рӯзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.

Рӯзнома дар Кумитаи давлатии матбуоти Ӯзбекистон номнавис гардидааст. Тартиби номнависшуда № 16. Г - 936
Адади нашр 1100. 23456

Ҳисоби сурати мо дар бонк:
Ҳ/С 20212000800101767001,
МФО 00423. Шӯъбаи Меҳнати ЖСБ дар шаҳри Тошканд.

Муҳаррири навбатдор: А. СУБҲОН.
Мусаҳҳеҳон: Т. Фаёзова,
М. Додобоева.
Саҳифабанд: Х. Тӯхтаева.

Нишонии мо:
700047 ш.Тошканд, кӯчаи Матбуотчилар, 32.
Телефонҳо: қабулгоҳ (тел./факс): 133 - 82 - 83; шӯъбаи мактубҳо ва корҳои оммавӣ 136 - 57 - 28.
E-mail: ovozi@billur.net
ovozi@list.ru
Индекси обуна 170.
Матбааи табъу нашри Ширкати саҳҳомии «Шарқ».
Нишонии корхона: кӯчаи Буюк Турон, хонаи 41.